

AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

PENKTIEJI METAI

Adresas: 35 Cator St.
Hindmarsh, S.A.

Adelaide, 1952 m. kovo 24 d.

Registered at G.P.O., Adelaide,
for transmission by post as a periodical.

Nr. 6(92)

VLIKĄ SUDARANČIŲ GRUPIŲ PAREIŠKIMAS LIETUVIŲ SPAUDAI

VLIKą sudarančių politinių partijų ir kovos organizacijų atstovai, vadovaudamiesi 1952 m. vasario 2 d. VLIKo nutarimu, 1952 m. vasario 23 d. buvo susirinkę aptarti priemonių siekiant konsolidacijos. Susirinkusieji vieningai priėjo išvadą, kad paskutiniu metu lietuviškoje spaudoje pasitaiką straipsniai, nukreipti tiek prieš VLIKą, tiek prieš kitus veiksmus bei asmenis, dirbančius laisvinimo darbo bare, o ypatinai užkulisinė akcija prieš asmenis, trukdo VLIKui pasiimtus uždavinius realizuoti. Dėl to VLIKą sudarančių politinių partijų ir kovos organizacijų atstovai prašo atsižvelgti į VLIKo pasiimto uždavinio rimtumą ir vengti visa to, kas skaldomai gali veikti lietuviškąsias jėgas ir visuomenę.

Pasirašo:

L. Darbo Federacijos vardu J. Griņius,
L. Krikšč. Demokratų vardu M. Krupavičius,
L. Laisvės Kovotojų vardu S. Miglinas,
Lietuvių Fronto vardu Z. Ivinskis,
L. Soc. Demokratų vardu J. Glemža
L. Tautinio Sąjūdžio vardu T. Šiđiškis,
L. Ukininkų Partijos vardu J. Norkaitis,
L. Ukininkų Sąjungos vardu P. Karvelis,
L. Valst. Liaud. Sąjungos vardu J. Tyris,
L. Vienybės Sąjūdžio vardu L. Prapuolenis.

VARGSTANČIAI IR KOVOJANČIAI LIETUVIŲ TAUTAI

Toli nuo tėvynės nublokšti, A. L. B. Tarybos suvažiavimo, įvykusio 1951 m. gruodžio mėn. 29-30 dienomis Melbourne, proga jungiamės su bevargstančia ir kovojančia lietuvių tauta.

Sąmoningai tautai atimta teisė gyventi, be nusikaltimo ir teismų žudomi žmonės, kraštas paverstas koncentracijos stovykla. Nė vienas Vakarų demokratinės spaudos atstovas ar diplomatas neturi galimybės pamatyti žiauriosios krašto tikrovės. Su pasitenkinimu konstatuojam, kad Vakarų pasaulis išvelgė baisiąją Maskvos gėdą ir iš ten plaukiantį pavojų. Mes jungiamės viltyje su visa lietuvių tauta, kad tiesa laimės ir jaučiam aiškiai Lietuvos ryto prošvaistę. Esame vieningi vienam didžiam uždaviniui — atkovoti tautai josios paniekintas teises.

(pas.) Jonas Valys
Prezidiumo Pirmininkas

Pranešame pažįstamiems, jog 1952 m. kovo mėn. 9 d. Adelaidėje staigiai mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas

Ats. Pulk.
VACLOVAS JONAVIČIUS
Liūdinčios žmona ir dukterė

Pulgis Andriūsis — Literatūros Premijos Laureatas

PREMIJUOTA PULGIO ANDRIUŠIO "SUDIEV, KVIETKELI"

JURY KOMISIJOS AKTAS

Lietuvių Rašytojų Draugijos Jury Komisija, sudaryta iš pirmininko A. Vaičiulaičio, sekretoriaus Al. Merklio ir narių J. Brazaičio, Bern. Brazdžionio, Stp. Zobarsko, 1952 metų kovo 8 d. posėdyje Lietuvių Rašytojų Draugijos 1951 metų grožinės literatūros premiją 1.500 dolerių visais balsais skiria Pulgiui Andriūsiui už jo apysaką "Sudiev, kvietkeli", kurioje giliai pažintas ir su meile atvaizduotas augštaičių tradicinio kaimo būvis bei jo žmonių dvasia, suteiktas augštaičių kalbinis lobis ir didelės kultūros stiliumi sukurti spalvingi vaizdai.

Pasirašė: A. Vaičiulaitis, Al. Merkelis, J. Brazaitis, Bern. Brazdžionis, Stp. Zobarskas.

New Yorkas, 1952 m. kovo 8 d.

Pulgis Andriūsis gimęs 1907 m. kovo 18 d. Gaidžių kaime, Tauragnų valsčiuje, tame pačiame kaime, iš kurio išėjo daug poetų: kun. Tilvytis-Zalvarnis, Teofilijus Tilvytis, Antanas Miškinis, Mot. Miškinis (Gogolio "Mirusių sielų" vertėjas).

Plačioms skaitytojų masėms Pulgis Andriūsis buvo (ir vis dar yra!) žinomas kaip feljtono meistras, todėl pakanka tik suminėti jo vardą ir visų veiduose pasirodo šypsena, nes kas gi nėra jo feljtonų skaitęs? Jų, feljtonų, Pulgis Andriūsis sukūręs per tūkstantį!

Tačiau prieš penketą metų Pulgis Andriūsis, neatsisakydamas feljtono, ėmė ir kito žanro — apsakos. Pirmas jo šios rūšies kūrinys — "Anoj pusėj ežero", kurį autorius pavadino "Lyrinėmis apsakomis". Skaitytojai buvo netikėtai nustebinti: nebepažino Pulgio! Kūrinys aiškiai buvo "perrimtas", sukurtas per "apsirikimą". Bet tai buvo Pulgio Andriūšio kūrybinis persilaužimas.

Tolimiausiame pasaulio kontinente, Kengūrų Žemėje, dirbdamas sunkų fizinį darbą Sydnejaus geležinkelio stotyje ištisus 33 mėnesius, Pulgis Andriūsis, nuvargusiu po dienos darbo kūnu, bet stiprė, ančia dvasia, prisimindamas Tėvynės grožį ir joje praleistas jaunystės dienas, sukūrė dar stipresnį, negu jo "Anoj pusėj ežero", kūrinį "Sudiev, kvietkeli!", kurį atidavė išleisti vos beisikūrusiai "Australijos Lietuvio" leidyklai Adelaidėje.

Štai ką rašė rašyt. Juozas Žukauskas "Dirvoje" tik pasirodžius "Sudiev, kvietkeli" knygai:

"Saulėtame Pietų Australijos mieste — Adelaidėje šiomis dienomis pasirodė nauja lietuviška knyga. Tai — Pulgio Andriūšio pirmoji apysaka "Sudiev, kvietkeli". Knyga išleista "Australijos Lietuvio" leidyklos, atžymėta į leidiniu Nr. 1. Tai pirmoji Australijoje išleista lietuviška knyga — džiaugsminga šiame krašte lietuviškosios kultūros apraiška. Ir juo labiau visa

tai atžymėtina, kad šioji knyga yra didelė naujiena mūsų tautos literatūros gyvenime.

Su naujuoju savo veikalu "Sudiev, kvietkeli!" lietuvių literatūriname pasaulyje Pulgis Andriūsis pasirodė kaip augšto lygio apsakos, augštaičių kaimo buities psichologas, logiškas siužeto kompozitorius ir nuostabus stiliaus meistras. Lietuviškosios kūrybos

tėkmėn jis lieja naują srovę, kuri patraukia mus tiek savo veržlumu, tiek savitu savo spalvingumu, tiek savo vagos originalumu."

Be savo originalių kūrinių, Pulgis Andriūsis meistriškai išvertė iš senos ispanų kalbos Servanteso "Don Kichotą", praturtindamas lietuviškos literatūros lobyną dar vienu nemirštamu kūriniu.

Rašytojų Draugijos jury komisija vienbalsiai (retas atsitikimas!) nutarusi skirti 1500 dolerių premiją Pulgiui Andriūsiui už "Sudiev, kvietkeli!" tuo pačiu parodydama, kad iš visos gausos lietuviškų knygų, išleistų praėjusiais metais visame pasaulyje, nebuvo net rimto konkurento, kurį galima būtų šalia "Sudiev, kvietkeli!" pastatyti.

Mes esame laimingi, kad toks vertingas kūrinys buvo išleistas pirmuoju mūsų leidyklos leidiniu ir tai buvo pirmoji lietuviška knyga išleista Australijoje. Sekminga pradžia mus įpareigoja ir ateityje leisti tik geras knygas, originalias ar verstines, nes tik tokia knyga patcinsina dedamas į ją viltis.

Šia proga linkime Pulgiui Andriūsiui, persikėlusiam prieš trejetą mėnesių į saulėtąją Adelaidę — kur ir pirmoji lietuviška knyga išvydė šį kontinentą — šiek tiek atsipalaidavusiam nuo sunkaus fizinio darbo, sukaupti savo kūrybines galias ir duoti toli nuo tėvynės nublokštiems savo broliams ir sesėms dar ne vieną savo kūrybos dcmiančiuką, kuris atskleistų, kaip "Sudiev, kvietkeli!", mūsų tėvynės dvasinius turtus ir jos grožį.

KOREJOJE

Fronto linijoje jokių pakitimų. Taikos derybos, atrodo, eina į pabaigą be jokių teigiamų rezultatų.

Ryšy su numatomu derybų nutraukimu raudonieji, norėdami rasti priežastį, apkaltino JT karo vadovybę, esą jos įsakymu Šiaurės Korėja ir Kinija užkrėsta choleros, šiltinės ir kitokių ligų bacilomis, nes ten siaučia tos ligos, su kuriomis komunistai nepajėgia kovoti. Toks kaltinimas buvo padarytas oficialiai ir rusų atstovo Maliko. JAV-bių vyriausybė, griežtai paneigdama kaltinimą, pareikalavo, kad šį reikalą iširtų tarptautinio raudonojo kryžiaus atstovai. Raudonieji nesutinka... Melas aiškus.

JT generalinis sekretorius Mr. Trygve Lie pareiškė, kad vilčių susitarti mažai. Jeigu derybos nepavyks, tai turės būti suaukta nepaprasta JT-tų sesija.

Lt-gen. van Fleet, JT armijos vadas Korėjoje, pareiškė, kad raudonieji turi fronte apie 900.000 karių, 500 tankų, daug lėktuvų ir maždaug dvigubai tiek artilerijos, negu JT-tų armija. Tačiau JT artilerija yra kur kas geresnė.

JAV-bių gynybos sekretorius (Mr. Lovett) pareiškė, kad JAV-bės nori taikos Korėjoje, bet kapituluoti nemano.

Lietuvos Kariuomenės
Atsargos Pulkininkui

JONAVIČIUI VACLOVUI

mirus, jo žmonai, dukrelei ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

L. K. S. "RAMOVĖ"

PASKELBTAS DIDELIS IMPORTO SUVARŽYMAS

Australijos vyriausybė paskelbė didelį importo suvaržymą, kuris siekia nuo 40 iki 80%.

Šių priemonių vyriausybė ėmė dėl to, kad importas jau prašo eksportą apie 500 mil. svarų ir grėsia finansine katastrofa.

Ypatinai suvaržomas importas iš dolerinių kraštų (JAV-bių). Praėjusiais metais Australija eksportavo į JAV-bes už £80 mil., gi importavo už £136 mil., taigi, deficitas siekia £56 milijonus. Peržiūrims visos importo licencijos.

Šių priemonių Australija ėmėsi gelbėdama Angliją nuo bankroto.

Ryšy su šiais suvaržymais kai kurių prekių pradės reikštis trūkumas (tabako, auto-mašinų ir t. t.) Suvaržymas tuo tarpu neliečia benzino, bet jo gavimas taip pat pasunkės ir gali būti normuojamas.

SSSR Ekonominiai vargai

Jau nuo 1947 metų buvo būkštaujama, kad Sovietų Sąjunga, siekdama savo tikslų, gali pradėti puominą vakaruose. Tuo laiku atrodo, kad jų santykis vakaruose Sovietų Rusijai yra labai patogus. Ir jei toksai puolimas nebuvo pradėtas, tai ne dėl strateginės ar politinės padėties, o dėl ekonominių sunkumų ir ypačingai opaus maitinimosi klausimo.

Dar carų laikais Rusijos žemės ūkis riedėjo natūraliu kečiu; jis nebuvo intensyvinamas. Pagrindinė žemės ūkio šaka buvo javų ūkis. Kitos žemės ūkio šakos buvo tik pagalbinės. Kiek didesniais kiekiais buvo išvežama linų. Lietuvoje, kuri buvo bent dalinai pasisavinusi Vakarų Europos ūkininkavimo metodą, derlius buvo aukštesnis negu Rusijos, ir tai, atgavus nepriklausomybę ir pradėjus racionalią ūkininkavimo politiką, žemės ūkio derlius, lyginant 1913 metus su 1939-tais, pakilo 86%. Tas gražiai pavaizduoja caristinės Rusijos žemės ūkio stovį.

Po 1917 metų revoliucijos, ryšy su vykusiais porą metų sukrėtimais, Rusijos žemės ūkio našumas stipriai krito ir, neprotinai išėikvojus didelius atsargų kiekius, pirmaisiais po-revoliuciniais metais Rusija neįstengė išmaitinti savo gyventojų, nors prieškariniais laikais per metus eksportuodavo apie 400 mil. pūdų javų.

Nuo 1922 metų SSSR žemės ūkis pradėjo atsigauti ir apie 1929 metus, vadinamame NEP (Naujas Ekonominis Planas) laikotarpyje, pasiekė pakenčiamos būklės. Tačiau 1930 m. pradėta beatodairinė kolektyvizacija pakirto atsigaujančią žemės ūkį, kortelėmis normuojami produktai nesugebėta tinkamai paskirstyti ir pasireiškiantis jų trūkumas labai pakėlė kainas laisvoje rinkoje. Dėl vietos ribotumo nėra galimybės išnagrinti visus produktų kainas, tačiau vaizdumo dėliai patiekiami čia būtiniausių produktų kainas už kilogramą:

	1913	1929	1937	1950
Ruginė duona	6,4 kap.	11,5 kap.	95 kp.	2 rb.
Kvietinė duona	12 kap.	23,3 kp.	1,90 rb.	4 rb.
Mėsa	32 kap.	92 kap.	4,70 rb.	18 rb.
Bulvės	1,2 kap.	7 kap.	30 kap.	80 kp.

Vadinasi, patys pagrindiniai maitinimo produktai nuo 1913 metų ir 1950 metų pabrango: ruginė duona — 31 kartą, kvietinė duona — 33 kartus, mėsa — 59 kartus, bulvės — 66 kartus. Tuo tarpu darbininko atlyginimas pakilo tik 16 kartų, jei skaitytume, kad vidutinis darbininko atlyginimas siekia 400 rublių per mėnesį (tokias algas gauna nedidelis darbininkų skaičius), nes carinėje Rusijoje vidutinis darbininko atlyginimas buvo 25 rub. per mėnesį ("Trud v SSSR" 1924 m. 131 psl.).

Sovietų pilietis iki 1940 metų buvo tikinamas ir tikėjo, kad Vakarų pasaulyje darbininko padėtis yra daug sunkesnė, tačiau Raudonajai Armijai okupavus Baltijos kraštus bei dalį Lenkijos, o vėliau užėmus didelius Vakarų Europos plotus, tas mitas pradėjo sklaidytis ir jokia propaganda neįstengė visiškai įtikinti Rusijos gyventojų, kad Sovietuose yra darbininkų "rojus". To pasėkoje daugelyje Sovietų Sąjungos vietovių vyko sukilimų ir riaušių, apie kurias žinios prasprukdavo pro geležinę uždangą į Vakarų pasaulį. Štai pastaruoju laiku vėl mus pasiekė žinios, kad Kazakstane, Karagandos anglių kasyklose, kilo didelių neramumų ar sunkumų, dėl ko Sovietų piliečių mirties ir gyvybės viešpačiai Berija ir Švernikas buvo net patys nusikridę į Kazakstaną.

Todėl Sovietų taikingumas, apie kurį visuose pasaulio kraštuose komunistai išsiuose šūkauja, yra iššauktas dalinai, be kitų priežasčių, baime įeivelti į tiesioginį karą turint tuščius aruodus.

Kuris laikas Sovietų propaganda pradėjo naują akciją, tikindama Vakarų mases apie didelę naudą prekybinių susitarimų tarp Rytų ir Vakarų Europos, tarp SSSR ir Amerikos bei tarp Japonijos ir Kinijos. Ta propaganda stengiasi paliesti kiekvieno krašto gyventojų opiausias vietas. Pagal ją, jei minėti susitarimai įvyktų, tai Japonijos visi fabrikai pradėtų dirbti ir visi gaminiai tuoj pat būtų išpirkti, Anglijos rinka prisipildytų maisto produktų. Amerikoje sumažėtų mokesčiai. Prancūzijoje pasibaigtų krizė ir t.t. Tik reikia vieno: atsisakyti "agresijos" prieš Sovietų Sąjungą ir upės

pradės tekėti medum ir pienu.

Dabar paaiškėjo propagandos tikslas. Š. m. balandžio mėnesį Sovietai šaukia Maskvoje tarptautinę ekonominę konferenciją. Spėjama, kad joje svarbų vaidmenį turi vaidinti Kinijos rinkų klausimas. Mat, Kinija, būdama beveik užblokuota nuo pasaulinių rinkų, jaučia visų prekių didžiausią trūkumą. Sovietų Sąjunga savo milžiniškam satelitui niekuo negali pagelbėti, nes pati visa ko jaučia didžiausią trūkumą. Manoma, kad Kinų-Sovietų blokas dės visas pastangas sudaryti prekybos sutartį su Japonija, žinoma, prieš tai išgavus komunistinės Kinijos pripažinimą. Jau dabar Kinijos agentai žada pirkti iš Japonijos net iki 40% jos eksporto, o Japonijai pristatyti trūkstantį geležies, anglies ir (o stebuklas!) maisto. Panašus pasiūlymas, atrodo, yra padarytas ir Britų ambasadai Maskvoje.

Šita konferencija būtų svarbus veiksnys Maskvos politikoje. Tačiau jos užkulisyje yra ir politinių tikslų. Londone cirkuliuoja gandai, kad konferencijos metu Maskva gali padaryti ir politinių nuolaidų, dėl ko kuriam laikui būtų galima atsikvėpti nuo karštiligiško ginklavimosi, nors anglų profesinių sąjungų centro komitetas visiems darbininkams pataria minėtą konferenciją baiktuoti.

Mūsų akimis žiūrint atrodo, kad Maskva visomis išgalėmis nori nutęsti laiką, kad —

- (1) atsikvėptų ūkiškai ir nors kiek išbristų iš ūkiškos makalynės;
- (2) galėtų suvirškinti užgrobtus plotus ir sutvarkytų dar besipriešinančią rezistenciją;
- (3) išitvirtintų Azijoje ir Afrikoje;
- (4) įvartytų plyšį tarp Europos ir Amerikos;
- (5) sustabdytų Europos ginklavimąsi ir
- (6) išstobulintų savo atominius ginklus.

Kažin, ar raudonųjų užmesta meške re pavilios vakariečius. Atrodo, jie jau gavo pakankamai pamokų, kad suprastų tai, ką lietuviškas priežodis gražiai apibrėžia: neik su velniu obuoliauti — liksi ir be maišo ir be obuolių. C.

* * * *

ŽĄSYS "PUOLĖ" PIETŲ KOREJĄ...

Žąsų pulkas sukėlė alarmą Seoulio oro gynybos garnizone.

Radarų sekimo tarnyba pranešė, kad "lėtai judanti lėktuvų formacija atskrenda iš Geltonosios jūros visai neaukštai".

Priešlėktuvinė artilerija skubiai pasiruošė ugniai, o lakūnai virto iš lovų ir skubėjo prie paruoštų naikintojų.

Nežinomų lėktuvų junginys skrido 80 mylių greičiu per valandą Seoulio kryptimi per Inchoną, 20 mylių į vakarus nuo Seoulo.

Prožektorių tarnyba netrukus pagavo "priešą": pasirodė, baltų žąsų pulkas...

Pavojus buvo atšauktas ir visi nuėjo į lovas baigti nutrauktą miegą.

GEN. EISENHOWERIS — KANDIDATAS Į JAV-BIŲ PREZIDENTUS

Per bandomuosius rinkimus kai kuriuose JAV-bių steituose rinkėjai labai didele balsų dauguma pasisakė už gen. Eisenhowerį, dabartinį Atlanto Pakto tautų kariuomenės vadą Europoje. Nors balsavimo kortelėse Eisenhowerio pavardė nebuvo įrašyta, tačiau rinkėjai patys ją įrašė. Už jo kandidatūrą pasisakė 106.788 rinkėjai, tuo tarpu už senatorių Taftą, žinomą izoliacionistinės politikos šalininką, pasisakė tik 23.966 balsuotojų, tik už Minnesotos gubernatorių H. Stasseną pasisakė 128.134.

Rinkimai į JAV-bių prezidentus įvyks lapkričio mėnesį.

Žinoma, iš šių davinų dar negalima spręsti, kas bus išrinktas JAV-bių prezidentu.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TEMOMIS

— Die Neue Zeitung, vasario 18 d. deda pranešimą iš Vašingtono: "Trumanas tikisi, kad Lietuva bus taikingu būdu išlaisvinta" Amerikos lietuvių Tarybos pirmininkas Leonardas Simutis ir lietuvių grupė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 34 metinio minėjimo proga buvo priimta prezidento Trumano. Simutis pareiškė, kad prezidentas išreiškė savo užuojautą priespaudą kenčiančiai lietuvių tautai ir vilties, kad ji galės būti išlaisvinta taikingu būdu.

(PLB Vok. Kr. V-bos Inform.)

MODERNI VAGYSTE

ARKADIJ AVERČENKO

mie ir jis — tai esu aš. Kas jūs esate ir ką jūs veikiate mano bute?

— Vieną momentą, mes esame per toli... Griša, eik prie telefono!

Dabar aš išgirdau kitą balsą: — Koks galas ten vėl gabinasi. Vienas po kito skambina ir trukdo darbą. Ko tu ten nori?

— Ką jūs mano bute pametėte? — A, savininkas! Tai galite iškart pasakyti, kur jūs padėjote raktą nuo rašomojo stalo?

— Kokį raktą ir kam jis jums reikalingas? — Jei mes nerasime rakto nuo rašomojo stalo, tai sulaužysime užraktą, — atsakė visiškai aiškiai balsas.

— Jūs begėdžiai! Jei jūs tuoj neišsinešdinsite, tai aš pakelsiu triukšmą.

— Tu esi visiškai kvailas, — atsakė balsas ir išgąsdino mane savo akiplėšiškumu. — Man iš tikro galima sugadinti be reikalo tokią gražų daiktą, dėl to aš tave ir klausiu. Tai gi — kur yra raktas?

— Su tokiais niekšais aš nekalbu! — Tu klysti, mielas drauguži, jei manai galįs mus išgąsdinti ar iškolioti. Štai aš imu savo kišeninį peiliuką ir suraižysiu tavo visus baldus.

— Supraskite mano padėtį, — atsakiau aš nurimdamas. — Jūs tuštinate mano butą ir reikalaujate, kad aš su jumis kalbėčiau lyg su savo turtinga teta.

— Tu gi nepasiusi, jei ko tau ir

truks. Mes, pagaliau, taip pat turime iš ko nors gyventi.

— Tą ir aš puikiai suprantu. Bet kas jums iš to, jeigu jūs sugadinsite be tikslo mano baldus? Jūs esate juk inteligentiški ir supratingi žmonės. Aš suprantu, kad jums reikia atsilyginti už jūsų vargą, nes tikriausiai jau porą dienų mane sekate, ar netiesa?

— Tur būt tu manai, kad užteko tik nusispjauti?!

— Žinoma, aš suprantu, genialumas. Tik... kam jums reikalingas rašomojo stalo raktas?

— Pinigams... Ar jie ne stalčiuje?

— Aš užtikrinu jus, kad jų ten nėra. Aš ten paslėpiau šiek tiek, bet visai nedaug. Kiek jūs galvojate?

— Tai sunku atsakyti.

— Ir kokius daiktus jūs norite paimti?

— Nedaug, — atsakė pasigailėdamas garbingas balsas. — Sargas gali mus sučiupti. Mes imame sidabrinės šakutes, apsiaustą, skrybelę, žadintuvą ir sidabrinį spaustuką.

— Bet jis nėra sidabrinis, — užtikrinau juos draugiškai.

— Tada mes paimsime dėžutę. Juk ji ko nors verta, ar ne?

— Klausykite manęs, — šaukiau aš balsiai, — aš visiškai suprantu jūsų padėtį. Jūs mane sekėte ir jums pasisekė įsikraustyti į mano butą. Daleiskime, kad jums pasiseks su daiktais prašmugeliuoti pro sar-

Aš sėdėjau "Krasavino" restorane. Staiga išnėrė kelneris ir tiesiai prie mano stalo.

— Jus šaukia prie telefono! — Ach, ką ten! Tai apsirikimas, nes niekas nežino, kur aš esu.

Tačiau mano susidomėjimas buvo pažadintas ir aš nuskubėjau į foje prie telefono ir paėmiau trubele.

— Alio! Kas mane šaukia?

— Tai aš, Čebakovas. Mes esame "Alhambroje" ir laukiame tavęs.

— Koks nelabasis tau pranešė, kad aš esu "Krasavine"? Be to, aš turiu skubėti namo, nes ten nieko nėra.

— Kaip tu gali sakyti, kad ten nieko nėra? Kaip tik iš ten man ir paaiškino, kad tu esi "Krasavine".

— Tu nori man pačiam mane apgauti. Aš užrakinau savo butą ir raktas tabaluoja mano kišenėje. Su kuo tu ten kalbėjai?

— Tai buvo man nepažįstamas vyro balsas.

— Aš skubu namo ir po dvidešimties minučių tu sužinosi visą tiesą.

— Iššauk savo buto numerį ir tu tuoj pat sužinosi.

Nervingai paprašiau savo buto numerį ir po keletos minučių atsiliepė nekantrus vyriškas balsas.

— Kas vėl čia mus trukdo?

— Ar tai numeris 25664?

— Taip, velniai jus trauktų, ko jūs norit?

— Kas jūs esate? — Porą sekundžių viešpatavo tylą; po to balsas man atsakė:

— Savininko nėra namuose... — To dar betrūko! — surikau įsiutęs, — iš tikrųjų jo nėra namuose.

A+A

Pulk. Vaclovas Jonavicius

Šių metų kovo 9 d. staigi ir netikėta mirtis išplėšė iš mūsų lietuviškos kolonijos tarpo gerbiama ir mylima ats. plk. Jonavičių.

Tai buvo žiauri staigmena, ypač a. a. Pulkininko šeimai ir artimiesiems, nes iki paskutinės minutės velionis buvo geriasiam ūpe ir jokios ligos žymybių nerodė. Atsiskyrė su šiuo pasauliu tyliai ir ramiai, penkių minučių bėgyje.

Velionis paliko giliai liūdinčią žmoną, dukrelę ir artimus gimines. Laidotuvės įvyko kovo 10 d. Cheltenhamo kapinėse, prieš tai atlikus pamaldas Hindmarsho bažnyčioje. Bažnyčioje ir kapinėse dalyvavo velionies šeima, giminės ir gausus būrys Adelaidės lietuviškosios visuomenės. Po religinių apeigų, kurias atliko kun. Dr. P. Jatulis, po kuklaus atsiveikimo žodžio, a. a. Pulkininko karstą priglobė taip jam svetima Australijos žemė. Naujai supiltą kapą uždengė vainikai ir gėlių puokštės.

Pulkininko Jonavičiaus asmenyje netekome ne tik malonaus, giliai kultūringo, taktiško ir nuoširdaus lietuvių, bet ir žmogaus, kuris ilgus metus buvo vienu iš žymiųjų mūsų buvusios kariuomenės šulų, kurio nuopelnai tautai, valstybei ir ypač kariuomenei negalima įvertinti šiame trumpame straipsnyje. Be abejo, ši žinia nuskambės liūdnai akordų per visas mūsų išsiblaškiusias kolonijas, kur tik bus žmonių, su kuriais teko Pulkininkui dirbti ar susitikti. Šimtai įvairaus laipsnio karių buvusių jo auklėtinių ir valdinių, nuoširdaus liūdesio veikiami, nulenks galvas jo atminimui pagerbti.

A. a. plk. Jonavičius Vaclovas buvo gimęs 1887 metais gruodžio 3 d. Šventėžerių kaime, Seinų apskr.

1909 m. baigė Suvalkų gimnaziją ir nuvyko į Petrapilį. Iš karto įstojo į Petrapilio u-to teisių fakultetą, kuriame išbuvo gana trumpą laiką. Būdamas gyvo ir veržlaus būdo nusiūlyė sausiai teisės paragrafais, todėl netrukus jį matome Vladimiro Karo Mokykloje. Su didele sekme šią mokyklą baigia 1911 m. Baigęs karo mokyklą buvo paskirtas jaunesn. karininku į 55-tą artilerijos brigadą, kurios sąstatae ištarnavo beveik iki 1917 metų pabaigos. Pirmą Pasaulinį karą praleido Vakarų fronte ir nors du kartu buvo sužeistas, bet atsiskakė vykti ligoninėn nenorėdamas

MODERNI VAGYSTĖ

(Perkelta iš 2 psl.)

tikiu. Duokite savo garbės žodį, kad neliesite mano daiktų, tai aš tuoj pasakysiu, kur guli pinigai. Tik palikite man penkiolika rublių rytojui.

Vagys apsigalvoję nusijuokė ir atsakė:

— Sutarta, mes paliekame tau penkiolika rublių.

— Ir nieko neimate su savim?

— Mes viską čia paliekame ir dėl to nereikės rizikuoti juos išnešant.

— Labai ačiū! Taigi, ant rašomojo stalo stovi maža mėlyna dėžutė. Viršuje guli laiškai ir poiais pinigai. Neužmirškite užgesinti šviesą. Ir pro kur jūs jėjote, ar pro duris?

— Taip...

— Taigi, gerai uždarykite išeidami.

— Ir kur padėti raktą?

— Kairėje pusėje po antru laiptu.

Ar jūs sugadinote žadintuvą?

— Nesirūpink, jis vis dar tebeina.

— Dėkui Dievui! Taigi, labanakt!

Kai aš sugrįžau namo, tai ant stalo valgomajame gulėjo supakuoti daiktai, trys penkiarublinės ir raštelis: "Žadintuva mes pastatėme miegamajame. Palto apikaklė visa suėsta kandžių. Tegū jūs tarnas apie tai pasirūpina. Nepamirškite pažadumus neskusti. Griša ir Sergiejus."

Vertė E.

palikti kritišką padėty savo baterijos. Už narsumą ir gerą vadovavimą buvo apdovanotas net 6 aukštais kariniais ordiniais, jų tarpe ir Sv. Jurgio 4-to laipsnio kryžium. 1917 metais buvo pristatytas pakelti į pulkininko leitenanto laipsnį.

Rusijos pilietinio karo sūkuriai jėga įtraukė ir Jonavičių, tik po ilgų pastangų ir rizikos pavyko pasiekti Lietuvą. Mūsų jaunos kariuomenės buvo sutiktas su džiaugsmu, nes tuo laiku taip trūko karininkų specialistų, ypač aukštesnio laipsnio.

Pirmąsias pareigas 1922 m. gauna Lietuvos Karo Mokykloje, kur buvo paskirtas lektorium dėstyti artileriją. Tuo pačiu laiku jo turėtas rusiškas laipsnis pakeičiamas lietuvišku pulkininko-leitenanto. Po kiek laiko atšaukiamas iš karo mokyklos ir skiriamas artilerijos poligono viršininku. Jau 1924 m. skiriamas Artilerijos Viršininko padėjėju, tarnybos reikalais keletą kartų komandiruojamas į Italiją.

Karinė vadovybė, įvertindama jo darbą ir nuopelnus, 1925 m. pradžioje pakelia į pulkininko laipsnį ir pa-

* * * *

Australijos Liet. Bendruomenėje

KONCERTUOS ADELAIDĖS LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS

Š. m. kovo mėn. 29 dieną Adelaidės vyrų choras, vadovaujamas muz. V. Šimkaus, dalyvaus Karališkosios parodos vyrų chorų varžybose, kurios prasidės 7.30 val. vakare Centennial Hall salėje, parodos aikštėje, Wayville (Adelaide).

PRANEŠIMAS VAKARŲ AUSTRALIJOS IR TASMANIJOS LIETUVIAMS

Pranešama, kad kun. Juozas Kungys Australijos Vyskupų Emigracinio Komiteto pavedimu nuo 17-tos balandžio iki 1-mos gegužės lankys Perth'e ir apylinkėse gyvenančius lietuvius.

Taip pat gegužės mėn. 20-30 d. d. jis aplankys Hobart'e gyvenančius.

Lankymo metu jis praves trumpas rekolekcijas ir duos progą tikintiesiems atlikti religines pareigas.

Dabartinis kun. J. Kungio adresas yra:

Rev. J. Kungys, 456 Dryburgh str., North Melbourne, Vic.

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS SYDNĖJUJE

Š. m. kovo 2 d. įvykusiame Sydnėjaus lietuvių studentų susirinkime buvo išrinkta skyriaus valdyba, kurios nariai šitaip pasiskirstė pareigomis: J. Miknius — pirmininkas, V. Doniela — sekretorius ir V. Jurskis — išdininkas.

Gyvų diskusijų sukėlė studento definicijos klausimas, nes vietinės sąlygos kai kuriais atžvilgiais skiriasi nuo buvusių sąlygų Lietuvoje ar Vokietijoje. Po ilgesnio pasitarimo, atsižvelgiant į dabartinę padėtį, nutarta nariais priimti visus aukštosiose mokyklose studijuojančius lietuvius, tačiau valdybų nariais gali būti tik lankantieji mokyklas, kurios reikalauja nemažiau Leaving Certificate išsilavinimo.

Išrinktoji skyriaus valdyba ir toliau eis laikinosios Liet. Studentų Atstovybės Australijoje pareigas iki susiorganizuos skyriai kituose Australijos miestuose ir rinkimų būdu bus prieita prie Krašto Atstovybės sudarymo.

Šiais metais Sydnėje įvairias aukštąsias mokyklas, kaip universitetą, konservatoriją, Technical College diplomo kursus bei meno mokyklas lankys apie 18 lietuvių stu-

skiria laikinai eiti 3 artilerijos pulko vado pareigas.

Nuo 1927 m. Pulkininkas galutinai pasišvenčia mūsų jaunų karininkų rengimui karo mokykloje, kurioje ištarnauja iki 1932 metų galo. Jausdamasis pavergęs nuo įtempto darbo, pats prašosi paleidžiamas atsargon.

Velionis už nuopelnus kariuomenei buvo apdovanotas Nepriklausomybės Dešimtmečio medaliu, 3-čio laipsnio Gedimino ir 3-čio laipsnio Vytauto Didžiojo ordiniais.

Pirmosios Sovietų okupacijos metu tik besislapstydamas išvengė deportacijos, todėl 1944 m. pasitraukė su šeima į Vakarų, kur dalinosi bendru visų tremtinių vargu ir gyvenimo sąlygomis.

Australiją laikė tik laikina prieglauda ir visada svajojo apie būsimą grįžimą Lietuvon. Nors Adelaidėje buvo gražiai įsikūręs nuosavuose namuose, bet kai kalbėdavo apie ateitį, visada pabrėždavo, kad jam nieko nebus gaila palikti šioje šalyje, jei tik kelias į Lietuvą būtų atidarytas.

Išsekis ramybėje, mielas Pulkininke, šioje tolimoje žemėje, bėtu būsi gyvas ne tik savo šeimos narių, bet ir daugelio Tavo bendradarbių, auklėtinių ir valdinių širdyse.

A. Levickis

* * * *

dentų.

Įvairiais skyriais bei kitais informaciniais reikalais kreiptis į sekretorių, kurio adresas yra 54 Morris St., Regent Park, Sydney. V. D.

PAMINĖTAS LIETUVOS PATRONAS

Š. m. kovo mėn. 9 dieną 4 val. po pietų Adelaidės lietuvių parapijos salėje įvyko Šv. Kazimiero — Lietuvos patrono — minėjimas. Adelaidės lietuvių katalikų draugijos vardu minėjimą atidarė p. Br. Gurskis. Paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė p. V. Puzdešris. Po paskaitos 2 jaunos lietuvių dainės padeklamavo po eilėraščių. Minėjimas baigtas Tautos Himnu. Minėjime dalyvavo per 50 lietuvių.

GEELONGO KRONIKA

— Vasario 16 d. minėjimas.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas Geelonge įvyko vasario 16 d.

11 val. kun. Kungys šv. Jono bažnyčioje atlaikė iškilmingas pamaldas ir pasakė gražų, šventės nuotakai pritaikintą pamokslą. Per pamaldas solo giedojo p. Paliulis ir p. Grachauskas. Vargonavo latvė ponina Bergers.

6 val. po pietų šv. Petro ir Povilo parapijos salėje įvyko iškilmingas minėjimas. Minėjimą atidarė ir paskaitą apie Vasario 16 d. ir Dr. Joną Basanavičių skaitė ALB apylinkės pirmininkas V. Raginis. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti kun. Kungys, Kultūros Fondo skyriaus pirmininkas p. Zenkevičius, Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos sk. pirmininkas p. J. Narmontas ir moterų atstovė p. Bertašienė.

Po paskaitos buvo pasirašytas memorandumas dėl Lietuvos okupavimo ir lietuvių tautos naikavimo, kuris pasiūstas Salvadora atstovui prie UNO ir priimti sveikinimai VLIKui, Lietuvos Diplomatijos šefui p. Lozoraičiui ir ALB Krašto Valdybai

Mening dalį atliko gražiai ir šventie tinkamas dainas solo padainaudami p. Paliulis ir latvis, operos solistas, p. Bergers. Tenka pabrėžti, kad p. Bergers vieną dainelę padainavo lietuviškai. Akomponavo ponina Bergers. Solistai ir akomponatorė buvo apdovanoti gėlėmis. Be to, p. Zenkevičius gražiai paskaitė Kudirkos "Tilto atsiminimus".

Minėjime dalyvavo apie 100 žmonių. Šventės proga Tautos Fondui

surinkta virš 16 svarų.

Šia proga tenka išreikšti lietuvių visuomenės nuoširdžią padėką solistams p.p. Paliuliui ir Grachauskui už gražiai atliktą meninę dalį, p. Zenkevičiui už deklamaciją-skaitymą, o ypač mūsų broliams latviams ponams Bergers, kurie mieliai įsijungė į mūsų laisvės šventės minėjimą ir savo gražiomis dainomis bei skambinimu ne tik sužavėjo visuomenę, bet ir parodė praktišką mūsų brolių tautų bendradarbiavimą.

— Jaunimo kursų atidarymas.

Kultūros Fondo Geelongo skyriaus iniciatyva kovo 1 d. buvo atidaryti jaunimo kursai. Kursus atidarė KF vietos sk. pirmininkas p-nas Zenkevičius, apibūdindamas jų reikšmę. Pirmą paskaitą iš Lietuvos istorijos skaitė V. Raginis. Be to, jaunimo kursų dalyviai išsirinko seniūną p. Tadą Jankų ir seniūno padėjėją p. Algį Bertašių. Kursų globėju pakviestas V. Raginis.

Labai gražu ir džiugu, kad Geelongo lietuvių jaunimas nepaskęsta kasdieniniame šių dienų pilkume ir pasirijo ne tik pagilinti savo liuanistines žinias, bet ir atgaivinti tautinių šokių grupę ir išeiti į sportinį gyvenimą. Tenetruksta jums, brangus jaunime, patvarumo gražuose ir kilpiuose pasiryžimuose!

— Sekmadienio mokykla.

Kovo 16 d. KF vietos skyriaus iniciatyva atgaivinta Geelongo sekmadienio mokykla. Mokyklos vedėja yra prityrusi ir pasišventusi tam darbui mokytoja p. S. Slavickienė. Mokykla yra ponų Slavickų nuosavame name, 44 Richmond St., Nth Geelong.

— Visuotinas Geelongo lietuvių surašymas.

Norėdama sudaryti lietuvių kartoteką artimiausiu laiku ALB vietos apylinkės valdyba yra nutarusi įvykdyti visuotiną Geelongo lietuvių surašymą. Todėl visi lietuviai prašomi neatsisakyti suteikti surašinėtojų reikiamus davinius, kurie yra reikalingi tik kartotekos sudarymui ir statistikos reikalams.

Tenka pastebėti, kad surašymui praversti ir kitiems valdybos uždaviniams atlikti, kaip valdybos pranešimams paskelbti, solidarumo mokesčiui surinkti ir t. t., Geelongas yra padalintas į rajonus, kuriuos tvarkys arba paskiri valdybos nariai arba tam reikalui paskirti įgaliotiniai.

Separation St. rajono valdybos įgaliotiniu yra p. Bertašius, Victorijos St. rajoną tvarkys valdybos narys p. Slavickas, miesto centrą, rytų, pietų Geelongą ir Belmontą — vicepirmininkas p. K. Mackus ir vakarų Geelongą, Newtowną ir Chilwelį — izd. p. Škėrys. V. R.

* * * *

BRANGUS TAUTIEČIAI!

Pastatykim naują lietuvišką tvirtovę Australijoje, paaukodami savo atliekamas knygas ALB Centrinei Bibliotekai, kuri yra Sydnėjaus Ap. Valdybos žinioje.

Aukodami knygas stiprinsit Centrinę Biblioteką ir tuo pačiu duosit progos jomis pasinaudoti mūsų jaunajai kartai — vaikams ir jaunimui, kuriems tas mūsų literatūrinis turtas taip sunkiai gaunamas.

Ypatingai prašome aukoti knygas, išleistas Lietuvoje, kurių tremtyje taip maža tebera, bet taip pat prašome aukoti ir visus tremties leidinius: knygas, žurnalus ir t. t.

Gavus tos pačios knygos keletą egzempliorių, perteklius bus persiunčiamas kitoms Australijoje esančioms lietuviškoms bibliotekoms.

Knygas prašome siųsti: ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdybai, c/o V. Simniškis, 58 Kellert St., King's Cross, N. S. W., arba asmeniškai atnešti į biblioteką, kuri atidaryta sekmdieniais po pamaldų, lipi 2 val. Camperdown'o bažnyčios salėje ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

English Section

Those Mountbatten Millions

Behind the Queen, giving her the closest support in carrying the burden of responsibility that now lies upon her, stands the Duke of Edinburgh. His views must influence her greatly.

Who stands most closely behind the Duke? Naturally the Earl and Countess Mountbatten, his uncle and aunt. They may well become the most influential people in the land.

To Earl Mountbatten the dazzling prospect that opens up may not seem strange or unexpected. For he has been near the Throne since the day he was born.

But to the Countess the rise must seem as out-of-this-life as a fairy story come true.

One hundred years ago — on March 3, 1852 — occurred the birth of the man whose genius made the fairy tale possible.

That man was her grand-father — Sir Ernest Cassel.

His was a story even more extraordinary than his granddaughter's.

He was born at Cologne, the son of a Jewish money-lender-banker, in a small way of business.

As a boy he played chess so skillfully that his father offered him the choice of becoming a professional chess player or a banker. It took Ernest a week to decide against chess.

TO LIVERPOOL

With little more than a bag of clothes and a violin, he landed at Liverpool at the age of 16 as an immigrant.

His first job as a clerk in a grain merchant's office brought him 15/ a week.

Soon he moved to the London firm of Jewish financiers, Bishoffsheim and Goldsmith and at once began to prove that he was a financial wizard.

With money, as with chess, he seemed to solve with ease the most complex problems, many moves ahead.

By 22 his salary was £5,000 a year. He was regarded by rivals as one of the most brilliant and ambitious men in the world of international finance, as well as one of the hardest and most ruthless.

There seemed no soft spot in his life until suddenly, at 26, he fell in love with Annette Maxwell, a sweet English girl.

For the first and only time in his life, the lone wolf entered into a partnership. The marriage, in 1878, proved idyllic. When, a year later, daughter Maud was born, Cassel was a man transformed.

His devotion to his wife and baby girl released all the kindness that had been repressed in the harsh world of finance.

He was a Jew, Annette a Roman Catholic.

Whenever Annette broached the

APIE MOUNTBATTENO MILIJONUS

Už karalienės, kuri dabar neša ją užguliusią atsakingumo našta, arčiau siai stovi Edinburgo kunigaikštis ir jo nuomonė tikriausiai jai daro didelę įtaką.

Bet kas stovi už kunigaikščio pečių. Aišku, kad tai yra jo dėdė ir teta kunigaikštis ir kunigaikštienė Mountbatten. Galimas dalykas, kad jie pasidarė patys įtakingiausi šiame krašte asmenys.

Tačiau ši proga nėra netikėta kunigaikščiui Mountbatten, nes jis būvoja šalia karūnos nuo pat gimimo dienos.

Bet kunigaikštienei šis iškilimas turi atrodyti nerealus, lygiai kaip pasaka apie feją, kuri vis dėlto pasirodė esanti tikra.

Prieš šimtą metų, 1852 m. kovo 3 dieną gimė žmogus, kurio genialumas fėjos pasaką pavertė tikrove.

Tas vyras buvo jos senelis — Ernest Cassel.

Jo istorija buvo daug nuostabesnė, negu jo anūkės.

Gimė jis Koelne. Jo tėvas buvo žydas, turįs mažą banką, kuris skolino pinigų. Vaikystėje jis taip aistringai lošė šachmatais, kad tėvas įsakė jam pasirinkti vieną iš dviejų: būti profesionalu šachmatų žaidėju ar pasidaryti bankininku. Ernestui reikėjo vienos savaitės laiko apsigalvoti, ir jis paliko šachmatus.

Į LIVERPOOLĮ

Su menka suma pinigų, ryšulėliu drabužių ir smuiku jis išlipo Liverpoolyje kaip imigrantas. Tada jam buvo 16 metų.

Jo karjera prasidėjo pas grūdų pirklių raštinėje, kur gavo 15 šil. į savaitę.

Netrukus jis perėjo į žydų firmą "Bishoffsheim and Goldsmith" Londone, kur jis iš karto pasirodė esąs finansų karalius.

Su pinigais, lygiai kaip ir su šachmatais, jis išrišdavo painiausius problemas; o daugelį iškėlė į viršų.

Kai jis turėjo 22 metus jo alga siekė £5000 metams. Tarp konkurentų pasaulinėje finansų rinkoje jis buvo laikomas kaip vienas iš gambiausių ir ambicingiausių vyrų, tačiau labai negailėstingas ir sunkaus būdo.

Jo gyvenime nebuvo pastebėta jokia dėmelė iki 26 metų amžiaus, kada jis staiga pamilo gražią anglų mergaitę Annette Maxwell.

Pirmą sykį gyvenime vienišas vilkas gavo partnerį, ir 1878 metais įvyko šaunios vestuvės. Kai po vienerių metų gimė jų duktė Matilda, Casselis pasikeitė.

Jo pasišventimas žmonai ir dukteriai atpalaidavo jo visą rūpestingumą ir malonumą, kuris buvo paslėptas šiurkščiaame finansų pasaulyje.

Jis buvo žydas, o Annette buvo Rymo katalikė. Kai ji iškeldavo klausimą apie jų religijos skirtumą,

subject of their religious division Ernest would say, "Why worry about heaven? Isn't this heaven enough?"

Alas, the perfect marriage lasted only three years. To make his wife happy in her dying hours Ernest agreed to change his religion to hers.

She died with a smile on her face, but the almost demented husband could not work for six months.

REMORSELESS DRIVE

When he did return to his office he began to toil like a man possessed — to build a fortune for his motherless child. Not once in the next 30 years did he relax his remorseless drive.

Now in business on his own, his operations were on a breathtaking scale. Everything he touched turned to gold.

He was one of the masterbuilders of modern Egypt. He first moulded the nation's finances, then carried through the colossal Nile irrigation scheme based on the Assouan Dam, which has been the keystone of Egyptian prosperity. For this he was knighted.

He reconstructed the finances of the Argentine, reorganised the Swedish railways, and raised China's great loan after her defeat by Japan.

At home, he amalgamated Vickers-Maxim with the Barrow Shipbuilding Works and was a sponsor of the Central London Railway.

As he grew in stature as a world figure he was honored by nations and kings.

He continued to shower love and luxuries on his only child.

MARRIAGE

In 1901 she married Col. Wilfrid Ashley, who later became Lord Mount Temple.

Sir Ernest's philanthropy became a national wonder. His donations to medical research alone totalled more than £2m.

These benefactions opened a friendship with King Edward VII.

Cassel became one of that powerful group of people around the Prince of Wales (and later the King) at the turn of the century.

ROYAL GODFATHER

The King was godfather at the baptism of Cassel's elder granddaughter, the Countess Mountbatten of today, who was christened Edwina.

Cassel bought Brook House, a great mansion in Park lane. He had it reconstructed with 800 tons of marble and furnished with every delight that art and science could provide.

Here he planned to entertain with his daughter as hostess. But she fell ill with consumption.

In the following year Cassel's daughter also died. She left two daughters, 11-year-old Edwina and six-year-old Mary.

The sorrowing father gave up his business. His Park lane palace became a lonely mausoleum for his memories.

At that time, a millionaire ten times over and endowed with all the glittering rewards of which

Ernestas atsakydavo:

— Kodėl turėčiau rūpintis apie dangų? Ar tau dar čia dangaus negana?

Deja, šitos laimingos vedybos truko tik tris metus. Norėdamas padaryti savo žmoną laiminga jos mirties valandoje jis persikrikštijo.

Ji mirė su šypsena lūpose, bet nežmoniškai paveiktas vyras negalėjo dirbti šešis mėnesius.

KIETAS KELIAS

Grįžęs į įstaigą jis pradėjo dirbti taip, kaip vyrui priderėjo — sukurti laimę našlaitei dukteriai. Nei sykiu per trisdešimt metų jis nepailsėjo kietame savo darbe. Dabar biznis priklausė jam ir jo operacijas žymėjo kvapą užimančios skaitlinės. Viskas, ką jis paliesdavo, tapdavo aukšu.

Jis buvo vienas iš svarbiausių moderniškojo Egipto statytojų. Jis pirmas nuliedino tautos pinigus, sukūrė didžiulę Nylo drėkinimo sistemą, pagrįstą Assouano užtvanka, kuri buvo kertinis akmuo Egipto gerovei. Už tai jis buvo pakeltas į bajorus.

Jis pertvarkė Argentinos finansus ir perorganizavo Švedijos geležinkelius. Jis sukėlė didžiulį Kinijos paskolą po to, kai ji buvo japonų sunaikinta.

Savame krašte jis sujungė "Vickers-Maxim" su "Barrow Laivų Statyklomis" ir buvo Londono geležinkelių globėjas.

Kai jo asmenybė išaugo į pasaulinę figūrą, jis buvo gerbiamas tautų ir karalių.

Meilės ir liuksuso lietu jis tęsė dėl savo vienintelės dukters laimės.

VEDYBOS

1901 metais ji ištekdėjo už pulk. Wilfrid Ashley, kuris vėliau buvo pakeltas Lordu Mount Temple.

Ernesto filantropija pasidarė tautiniu stebuklu. Jo dovanos medicinos reikalams siekė daugiau negu £2 milijonus.

Tos labdarybės atidarė jam kelią draugystei su karalium Edvardu VII.

Jis pasidarė vienas iš tų įtakingų asmenų grupės, kuri supo Valijos princą (vėliau tapusį karalium) šimtmečio posukyje.

KARALIŠKAS KRIKŠTATĖVIS

Karalius buvo krikštatėvis vyresniosios Casselio anūkės (dabartinės kunigaikštienės Mountbatten), kuri buvo pakrikštyta Edwina.

Casselis nupirko didžiulius ištaigingus rūmus Park lane. Jis juos rekonstruktavo, sunaudodamas 800 tonų marmuro ir išgrazino tokiais puošmenimis, kokius tik menas ir mokslas galėjo duoti.

Čia jis planavo apsigyventi su tų namų šeimininke — savo dukteriai. Bet netikėtai ji susirgo džiava.

Sekančiais metais Casselio duktė mirė, palikdama dvi dukteris — 11 metų Edwiną ir 6 metų Mary.

Nuliūdęs tėvas atsisakė savo biznio. Jo Park lane rūmai buvo pavirsti muziejum jo atminimui.

Tuo metu multimilionierius, naudodamasis visais gyvenimo teikiamais malonumais, apie kuriuos dau-

most men can only dream, he said sadly to a visitor, "The things that are best worth having are the things money cannot buy."

Some years later, trying to pick up the threads of life again, Cassel invited the teen-age Edwina to act as hostess at Brook House.

How proud the old man would have been to have seen her married to Lord Louis Mountbatten — son of a former prince of his own native land and cousin to the King of his adopted country.

DEATH CHEATED

But death cheated Cassel again. He died a few months before the wedding.

Of the £6,000,000 he left most of it went in trust to Lady Mountbatten and her sister.

His palace in Park lane went to Edwina. A great block of luxury flats now stands upon the site of it, carrying the old name Brook House. On top of it Lady Mountbatten built a fabulous two-floor penthouse but does not now occupy it.

Broadlands, her 60-roomed mansion set in 6,000 acres of magnificent parkland at Romsey, Hants, was a family inheritance on the death in 1939 of her father.

gelis žmonių tegali tik sapnuoti, vienam lankytojui pasakė: "Labiausiai brangūs dalykai yra tie, kurių negalima nupirkti už pinigus."

Keletą metų vėliau, bandydamas sumegzti gyvenimo siūlą, Casselis pakvietė jauną Edwiną šeiminkauti jo Brook House.

Koks būtų buvęs seno žmogaus tėvo pasididžiavimas matant ją ištekant už Lordo Louis Mountbatten — jo gimtojo krašto princo sūnaus ir jo adoptuoto krašto karaliaus pusbrolio.

MIRTIS TYKOJO

Bet Casselį jau tykojo mirtis. Jis mirė keletą mėnesių prieš dukters vedybas.

Jo palikto 6 mil. svarų vertės turto didžioji dalis perėjo nuosavybėn ponios Mountbatten ir jos sesers.

Jo rūmai Parke lane liko Edwinai. Didžiulis ištaikingų butų rajonas stovi toj pat vietoj, pažymėtas senu Brook House vardu. Jo viršuje ponina Mountbatten pastatė dviejų aukštų pasakišką verandą, bet dabar ji yra tuščia.

Broadlands, jos 60 kambarių rūmai išstatyti ant 6000 akrų puikios parko žemės Romsey, Hants, šeimos buvo paveldėti mirus 1939 metais jos tėvui.

LEARN ENGLISH—MOKYKIMES ANGLISKAI

NEW EASY LESSONS FOR BEGINNERS

RADIO PROGRAMME
"FOR NEW AUSTRALIANS"
BROADCAST BY THE AUSTRALIAN BROADCASTING COMMISSION

In this broadcast lesson Mary, John and Paul will teach you how to use very simple sentences. If you begin with this broadcast you will learn English very quickly.

Here is a part of the broadcast. When you listen you will see that this is an easy way of learning English.

Saturday, 29th March, 1952.

PAUL: Here is a photo of Olga.

MARY: Oh, she is lovely, Paul.

JOHN: Not bad!

MARY: And when will she come?

PAUL: Two weeks — no, ten days.

MARY: Ten days!

JOHN: And where will she come?

PAUL: She'll come to Port Melbourne.

MARY: Will you go meet her?

PAUL: Oh yes, of course! Yes, I'll meet her!

JOHN: Then we can go in the car. We'll go to Melbourne in the car.

MARY: That's a good idea, John. Now, when will the ship come into Port Melbourne?

PAUL: The ship will come in on Tuesday morning. Not this Tuesday, but next Tuesday.

Saturday, 5th April, 1952.

In this lesson you will learn "I have; he has; you have", and so on.

NAUJOS LENGVOS PAMOKOS PRADEDANTIEMS

RADIO TRANSLIACIJA
'NAUJIESIEMS AUSTRALAMS'
TRANSLIUOJA AUSTRALIJOS RADIO TRANSLIACIJŲ KOMISIJA

Šioje transliuojamoje pamokoje Marytė, Jonas ir Povilas jus išmoks, kaip vartoti paprastus angliškų išsireiškimus. Jei pradėsite šia pamoka, tai jūs išmoksitė anglų kalbą labai lengvai.

Čia yra tik transliuojamos pamokos dalis. Klausydami jūs įsitikinsite, kad tai yra lengvas būdas išmokyti angliškai.

Šeštadienis, 1952 metų kovo m. 29 d.

POVILAS: Čia yra Olgos fotografija.

MARYTĖ: O, ji graži, Povilai.

JONAS: Nebjauri!

MARYTĖ: Kada ji atvyks?

POVILAS: Po dviejų savaitių, — ne, po dešimties dienų.

MARYTĖ: Dešimties dienų!

JONAS: Kur ji atvyks?

POVILAS: Ji atvyks į Melbourno uostą.

MARYTĖ: Ar tu vyksi ją pasitikti?

POVILAS: O taip, aišku! Taip, aš ją sutiksiu.

JONAS: Tokiu būdu mes galime važiuoti automobiliu. Mes važiuosim į Melbourną automobiliu.

MARYTĖ: Tai puiki mintis, Jonai. Kada gi atplauks laivas į Melbourno uostą?

POVILAS: Laivas atplauks antradienio rytą. Ne šį antradienį, bet sekantį.

Šeštadienis, 1952 m. balandžio 5 d.

Šioje pamokoje jūs išmoksitė, kaip vartoti "I have (aš turiu), he

Paul wants to telephone...

PAUL: Tck!

JOHN: What's the matter?

PAUL: I am not a penny for the telephone... Are you — ?

JOHN: No, I am not!... And Mary is not a penny. I'm John and you are Paul and Mary is Mary... And I am a man and you are a man — not a penny!

PAUL: Yes, but —

JOHN: No, but —

MARY: Never mind, Paul. I have — twopence... threepence four... five... there! I have six pennies, Paul.

PAUL: That's good, Mary. I —

MARY: — have —

PAUL: I have sixpence. There! Have? Have!

JOHN: And now you have six pennies... go and telephone, Paul.

MARY: Yes, be quick, Paul. We must go home. I must cook the dinner.

PAUL: O. K. I'll be quick... I must have pennies to telephone. I have six pennies — I can telephone...

... I have a girl friend... You have a bicycle... John have a car.

MARY: No, no, no!

PAUL: No?

JOHN: Has!

MARY: John has a car... We say: he has, she has, it has.

PAUL: John has a car. I understand! I have a bicycle. It has a bell...

This is only a small part of the Radio Lesson. You can see that it is an easy and entertaining way of learning English.

You can have a Radio Booklet posted to you each month by writing to:

The Commonwealth Office of Education,
Box 3879, G. P. O.,
SYDNEY

If you listen to a Metropolitan Station you will hear this broadcast every Saturday at 12.45 p. m. — 1 p. m. Country Stations (and Perth) broadcast the programme at 7 a. m. — 7.15 a. m. There is a similar programme every Sunday at 7.45 a. m. — 8.15 a. m. (South Australian Stations at 7.15 a. m. — 7.45 a. m.)

You may also obtain information about Continuation Classes and Correspondence Lessons from this address.

The Radio Booklets are free and contain Broadcast Programmes in the form of English Lessons.

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Commonwealth Office of Education,
Box 3879, G. P. O., SYDNEY

Please send me:

Information about the Evening Classes.....

Free Correspondence Lessons

Free Radio Lessons

Surname Christian Name

Address

State

My native language is -

has (jis, ji turi), you have (tu turi, jūs turite) ir t. t. Povilas nori kalbėti telefonu...

POVILAS: Tck!

JONAS: Koks reikalas?

POVILAS: Aš nesu pensas telefonui... Ar tu nesi...?

JONAS: Ne, ir aš nesu!... Ir Marytė nėra pensas. Aš esu Jonas, tu esi Povilas, o Marytė yra Marytė... Aš esu žmogus ir tu esi žmogus, bet ne pensas.

POVILAS: Taip, bet...

JONAS: Jokio bet...

MARYTĖ: Nenusimink, Povilai. Aš turiu — du pensus... tris pensus... keturis... penkis... Aš turiu šešis pensus, Povilai.

POVILAS: Tai gerai, Marytė. Aš —

MARYTĖ: — turiu —

POVILAS: Aš turiu šešis pensus... Taigi!... Turiu? Turiu!

JONAS: Dabar tu turi šešis pensus... eik ir telefonuok, Povilai.

MARYTĖ: Taip, paskubėk, Povilai. Mes turime eiti namo. Aš turiu pietus virti.

POVILAS: Tvarokj. Aš skubėsiu... Man reikalingi pensai telefonui. Aš turiu šešis pensus. Aš galiu telefonuoti... Aš turiu draugę... Tu turi dviratį... Jonas turėti automobilį.

MARYTĖ: Ne, ne, ne!

POVILAS: Ne?

JONAS: turi!

MARYTĖ: Jonas turi automobilį... Mes sakome: jis turi, ji turi, jis turi.

POVILAS: Jonas turi automobilį. Aš suprantu! Aš turiu dviratį. Jis turi automobilį.

Tai tik maža radio pamokos dalis. Jūs matote, kad tai lengvas ir įdomus būdas mokytis anglų kalbą.

Jūs galite gauti Radio Knygelę paštu rašydami šiuo adresu:

The Commonwealth Office of Education,
Box 3879, G. P. O.,
SYDNEY

Jei jūs klausysite Metropolitijos radio stotį, jūs girdėsite šią transliaciją kiekvieną šeštadienį 12.45 — 13 val. Provincijos stotys (ir Perthas) transliuoja programą 7 — 7.15 val. Tokia pat programa būna kiekvieną sekmadienį 7.45 — 8.15 val. (Pietų Australijos stotys 7.15 — 7.45 val.)

Šiuo adresu jūs galite taip pat gauti informaciją apie nuolatines anglų kalbos klases ir korespondencines pamokas.

Radio Knygelė siunčiama nemokamai ir talpina radio programas anglų kalbos pamokų formoje.

Pasaulio Lietuviu Bendruomenėje

ARGENTINOJE

— E. Juozapavičius, baigęs gimnaziją Vilniuje ir įsikūręs Argentinoje, sužinojęs, kad Madrido universitete duodamos stipendijos studentams iš anapus geležinės uždangos, parašė prašymą ir tokią stipendiją gavo. Ispanų kalbos pramokę lietuviai, baigę mokslus V. Europoje, tokias stipendijas taip pat gali lengvai gauti, skelbia "ALB".

D. BRITANIJOJE

— "Britanijos Lietuvis" įsiveda Prancūzijos ir Vokietijos lietuvių skyrius. Jo, šiuo metu vienintelio lietuvių savitraščio Europoje, platinimu rūpinasi Prancūzijoje ats. pulk. Lanskoronskis, Vokietijoje — krašto valdybos leidyklos administratorius A. Mažeika. Veikia taip pat apsispręs Belgijos lietuviai, ar turėti jame savąjį skyrių, ar pasilikti ir toliau "Gimtąją Šalį".

J. A. V.

— Laisv. Europos Pat. Liet. Grupė tiria sąlygas išleisti visi eilei išsamesnių studijų apie Lietuvą prieš karą ir jos dabartinę padėtį, kurios eis informacine medžiaga apie mūsų kraštą. Rūpinamasi išleisti anglų-lietuvių kalba trumpą enciklopediją apie Lietuvą, jos teritoriją, žemėlapi ir net vadovėlių, iš kurių galėtų mokytis išlaisvintos Lietuvos vaikai. Prof. D. Krivickas Vašingtono bibliotekoje studijuoja Sov. Lietuvos įstatymus.

— Vice-prezidentui Barkley įteiktas ALTO raštas genocido reikalu, kad jį perduotų visiems senatoriams ir konvencijos ratifikavimo reikalą greičiau įtrauktų į senato darbų programą. Pirmą kartą ALTO ir iš viso Amerikos lietuvių istorijoje JAV užs. reik. vice-ministeris, priėmęs lietuvių delegaciją, kalbėjosi aktualiais lietuvių tautos reikalais. Delegaciją palydėjęs didelis lietuvių bičiulis kongreso narys Floodas ir vėl sakė kalbėsiąs genocido reikalu JAV kongrese, o ALTO memorandumą paskelbsi oficialiame "Congressional Records" leidinyje.

— Prof. J. Žilevičius, kurio 60 metų sukaktis buvo gražiai paminėta,

turi ligi šiol sukūręs apie 300 įvairių muzikinių dalykų, tarp jų dvi kantatas, trejas mišias ir dabar baigia kurti operetę J. Steponaičio žodžiams. Jo kūriniai įtraukti į Amerikos muzikos leidyklų katalogus.

— JAV-bėse iškilmingai paminėta Vyt. Didž. Universiteto sukaktis. Ta proga iškelti visi Nepr. Lietuvos aukštajame moksle pasiekti laimėjimai, kurie yra tiesiog nuostabūs.

— "Draugo" duomenimis J. A. V. bėse veikia 54 parapišės lietuvių pradžios mokyklos, kuriose mokosi 11.140 mokinių, ir 10 aukštesnių mokyklų su 1.187 mokiniais, 42 kursai, 36 vaikų darželiai ir kt. Iš viso lietuvių mokyklose yra 15.632 mokiniai. Lietuvių mokyklos valstybės išdui sutaupo per 4 mil. dolerių.

— Naujosios Anglijos lietuvių socialdemokratų ir LDD atstovų suvažiavime Bostone pranešimus padarė prof. J. Kaminskas, K. Bielinis ir kt., taip pat kalbas pasakė Dr. Devenis ir E. Devenienė. Per pranešimus akcentuotas reikalas suderinti atstovauti Lietuvos laisvės reikalams.

— Vieno iš kom. "Vilnies" redaktorių, L. Prūseikos, byla dėl deportacijos į Rusiją už komunistinę veiklą iš JAV atidėta iki kovo 3 d. Nors pats kovojęs už rusiškos bolševikinės santvarkos įvedimą, bet Prūseika į Sov. Rusiją pats vykti nenori.

URUGVAJUJE

— Prezidento žmonos Martinez Truebos globojamoj tautų mugėj lietuvių vykusiai pasirodė su kiosko būdingu paveikslu, vaizduojančiu piliakalnį su kryžiais ir vytimi. Lietuvių demonstruoti taut. šokiai ir drabužiai traukdavo krūvas žiūrovų. Jais sužavėta buvo ir pati prezidento žmona, kurios soduose minimoji mugė ir vyko. Lietuvos kioską suorganizavo ponija Grauzinienė su lūriu padėjėju, o ją globojo L. A. Ugon de Gardiol, kadangi "mūsų tėvynė yra tokia maža ir nuskriausta", o jos brolis Dr. Armand Ugon, neseniai išrinktas nuolatinis Tarp-tautinio Tribunolo Haagoj teisėju, pasižadėjo visados remti Lietuvos bylą.

tas".

— Londone įvykusią Europos Sąjūdžio konferenciją komunistai tiek per radijus, tiek per spaudą pradėjo bauriausiai dergti. Išplūsti veikėjai ne tik lietuviškai ir rusiškai, bet ypač smarkiai juos išdergė Varšuvos radijas, išvadindamas "judų kongresu", drauge skelbdamas, kad jie gauna vis didėjančią iš anglosaksų paramą, pasisakę už Vokietijos apginklavimą etc. Europos tremtinių vis didėjantis vieningumas ir jiems teikiama Vakarų parama komunistus tiesiog siutina.

— Tremtiniams vilioti ir lietuviams veikėjams dergti leidžiamas "Tėvynės Balsas" š. m. N. 1 (77) A. Skalvio ir V. Gervinio vardu po kitų Anglijos lietuvių šį kartą nepaprastai išplūdo prof. St. Žakevičių — Žymantą, liberalų internacionalo tremtyje gen. sekretorių. Tokius šmeižtus bolševikų parsidavėliai betgi gėdijasi skleisti net pačioj okupuotoj Lietuvoj.

DEMESIO! DEMESIO!

Melbourne ir toliau gyvenantiems lietuviams!

Norintieji pasisiūti gerus ir moderniškus paskutinio amerikoniško stiliaus kostiumus prašomi užėiti į

JUOZO ALEKNAVIČIAUS vyriškų ir moteriškų drabužių siuvelyklą, kuri yra tarp Elizabeth St. ir Swanson St. Įėjimas iš Little Colin Street. Adresas: 28 Block Place, City (Melbourne). Tel. C-4530.

BALUTIS — LIETUVAI

RADIO KALBA VASARIO ŠEŠIOLIKTAJĄ

Į jus kalba Bronius Balutis, Lietuvos įgaliotas ministras Londone, Anglijoje.

Aš džiaugiuosi, galėdamas prabilti į jus šiandien, Lietuvos Nepriklausomybės Dienoje. Aš esu giliai dėkingas "Amerikos Balso" radijui, kad tokią progą man suteikė.

Tad gilaus broliško jausmo kupinas, ir sakau jums:

— Sveiki, mano mieli broliai ir sesės Lietuvoje!

Taip daug norėčiau jums pasakyti. Ir taip mažai laiko. Tad tik labai trumpai apie tai, kas jums Lietuvoje svarbu žinoti.

Pirmiausia, žinokite, kad, nepaisant visų Geležinių Uždangų, mes visgi žinome, kas pas jus Lietuvoje darosi.

Žinokite ir tai, kad mes Anglijoje, — ir viso pasaulio lietuviai, — nepamiršome jus ligi šiol, ir sakau jums: greičiau mums akys išvarvės ir rankos nudžius, negu pamiršime jus ir toliau. Nepamiršime! Dirbsime rankų nenuleidę, kol Lietuvai išplėsta laisvė bus ir vėl gražinta. O kad ji bus gražinta — mes visi esame giliausiai įsitikinę.

Visa tai žinokite ir šventai tam tikėkite!

Noriu jums pranešti ir dar kai ką. Mus pasiekia žinios, kad Maskvos viešpačiai ir jų klapčiukai Lietuvoje nori jums įkalbėti, esą laisvas pasaulis pamiršo ir apleido Lietuvą ir kitas maskolių pavergtas tautas.

Tai gyvas melas, ir jam netikėkit! Jie nori suparalizuoti jūsų valią, atimti jums paskutinę viltį — kad lengviau pasiduotumėte ir greičiau nusilenktumėte Sovietų stabuibalvonui. Bet tokioms pagundoms yra ir atsakymas, geras bibliškas atsakymas: "Salin šetone! Nebus tavo valia! Nebus, kaip tu nori!..."

Mes girdime ir kitą Maskvos klišmą. Prarijės pusę Europos, ruskis dabar šaukia: "Taika, taika! Tebūnie taika!"... Jau beveik septyni metai po karo, — o taikos vis nėra.

Taikos visi nori. Bet visi mato, kad tikra ir patvari taika bus tik tuomet, kai ji bus paremta teisybe ir laisve. Nes taika be teisybės — tai pragaras; taika be laisvės — tai kapinių taika. Taip Vakarų Europa, taip ir laisvas pasaulis nemano virsti nei bolševikišku pragaru, nei komunistinio kapinėjimo... Štai kodėl Anglija, Amerika ir kitos laisvos šalys galvatrūkščiais ginkluojasi.

Ir įvyko dar vienas dalykas. Pirmiau daug kas Vakaruose manė: "Kaip nors su tuo ruskiu visgi sugyvensime"... Kaipgi, — sugyvens tau vilkas su ėriuku! Šiandien tos svajonės nyksta. Šiandien jau suprantama, kad kai viena kaimo pusė treška liepsnose, tai didelis pavojus ir kitai pusei supleskėti... Taip ir su Europa: kol viena jos pusė apimta bolševikišku gaisru, nesaugi ir kita pusė.

Čia ir prieinama prie išvados: kad pavergtų tautų laisvė ir Europos saugumas — yra tas pats dalykas. Kol nėra vieno, negali būti ir kito.

Tai gi matote, Vakarų Europos galvosenoje įvyko svarbus persilaužimas. Štai kodėl prieš tris savaites galėjo susirinkti net labai didelė ir svarbi konferencija Londone. Čia pirmu syk po karo susėdo drauge pavergtų tautų atstovai ir laisvų Europos kraštų politikai, parlamentariai ir valstybės vyrai. Susėdo svarstyti pavergtų kraštų reikalus. Ir vienbalsiai jie nutarė: kad joks patvarus susitarimas su Rusijos Tarybų Sąjunga negali įvykti, kol nebus atstatyta nepriklausomybė rusų pavergtuose kraštuose. Šitoj konferencijoj aktyviai dalyvavo ir Lietuvos atstovai.

Dar prieš porą metų tokia konferencija Londone būtų buvusi neįmanoma. O dabar ir Anglijos vyriausybė ją formaliai sveikino. Tai jau di-

delis žingsnis pirmyn.

Vis tai parodo, iš kur ir kokie vėjai pučia. Su laiku jie nupūs šalin ir tuos juodus debesis — kurie dar dengia Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų padangę.

Tai gi nenusiminkite, mano mieli broliai ir sesės Lietuvoje! Ar tikiu, ar kitoki būdu, bet laisvė Lietuvai bus atgauta. O tuo tarpu būkite kantrūs ir vieningi; taupykite savo jėgas ir gyvybes; nebarstykite jų be reikalingai. Būkite išmintingi ir — anot šv. Rašto — "gudrūs, kaip žalciai"...

Sudie! Pasimatysime laisvoje Lietuvoje!

Londonas, 1952 m. vasario 16 d.

* * * *

Eltos kronika

— VLIKo Vykd. Tarybos pirmininkas M. Krupavičius su visa Vykd. Taryba 1952 m. vasario 24 d. pasitraukė. VLIKas tą pasitraukimą priėmė ir naują Vykd. Tarybą sudaryti pavedė prof. J. Kaminskui; pasitraukusioji Vykd. Taryba paprašyta eiti pareigas, kol bus sudaryta naujoji.

— VLIKas pavedė savo pirmininkui risti su min. St. Lozoraičiu ir šsiaiškinti bendradarbiavimo galimybes, laikantis pasirašytojo Reutlingeno sutarimo.

— VLIKo pirmininkas M. Krupavičius ir URT valdytojas prof. Z. Ivinskis pastarosiomis dienomis tarnybiniiais reikalais lankėsi Paryžiuje.

— VLIKo Vykd. Taryba pritarė minčiai, kad LE — PLG leistų periodinius biuletenius ir trumpas aktualiais klausimais brošiūras anglų kalba, suderinant tai su Laicu ir kitais veiksniais.

— Mirus prancūzų maršalui de Latre de Tassigny, Lietuvos vardu jos atstovas Prancūzijai Dr. St. Bačkis pareiškė užuojautą Prancūzijos vyriausybei ir našlei. Be to, VLIKo vardu buvo padėtas su atitinkamu įrašu gėlių vainikas. Taip pat buvo pareikšta užuojauta Čiurlionio ansamblio, kurio jis buvo vienas iš globėjų, ir Lietuvių Šalpos Draugijos vardu.

— Prof. J. Kaminskas, kuris VLIKo pavedimu zonduoja dirvą JAV-se konsolidacijai, ne viena proga yra pažymėjęs, kad mūsų jėgų skaldymas žiauriausiai pakenktų Lietuvos laisvinimui. Sėkmingai kovai reikia suburti visas jėgas. Nepaisant pasitaikiusių nelygumų, neskan্দumai bus išlyginti. Joks kitas organas, atkurtas vienu ar kitu pagrindu, išskyrus VLIKą, neturės pasisekimo. Pradėjus Lietuvos laisvinimo reikalams vaju, prof. J. Kaminskas taip pat paskelbė atsisaukimą į Amerikos lietuvius, kad aukotų. Prieš grįždamas į Europą, dar užsuko laisvinimo ir T. Fondo reikalais į Kanadą.

Prof. J. Kaminskas taip pat atsidėjęs rūpinasi Lietuvos atstatymo problemomis. Lietuvos Ukio Atstatymo Studijų Komisijos darbų apžvalgą Bostone padarė inž. Bačinskas, minimajai komisijai pirmininkauja J. Audėnas. Prof. J. Kaminskas, padaręs pranešimą apie dabartinę Lietuvos padėtį, pažymėjo, jog ateity tenka daugiau rūpintis konkrečiais planavimo darbais, verta susidomėti vadovaujančio ir vykdomojo kadro paruošimu, ypač pirmojo reikalingumo specialistų. Svarbus taip pat prekyb. laivyno organizavimo reikalas, glaudesnio kontakto palaikymas su visuomene, pirmoj eilėj su JAV šalpos ir finansinėmis organizacijomis, ir kt. finansavimo problemos. Lietuvos atstatymo problemų svarstyme, be minėtųjų pranešėjų, taip pat dalyvavo visa eilė mokslo žmonių, inžinierių ir pasižymėjusių ekonomistų.

— Pasibaigus JT pilnatis dar-

ZINIOS IS LIETUVOS

— Kaip ir anksčiau, taip ir šiemet komunistai prieš vasario 16-ją okupuotoje Lietuvoje sustiprino sekimą, tačiau, kaip ir seniau, tiek Vilniuje, ypač Rasų kapinėse ir prie Gedimino pilies, tiek Kaune, Šiauliuose ir kitur buvo išmėtyta prieš okupantus atsisaukimų, įspėjimų, primintos gyventojams Nepriklausomybės metinės ir jos reikšmė. Šiemet taip pat kas galėdamas klausėsi radijo transliacijų per AB, iš Vatikano, Paryžiaus ir kitur, nors dėl to rizika dar daugiau padidėjo.

— "Tiesos" N. 29 (š. m. vasario 3 d.) vedamuoju "Kaimo lektoriūmai", nurodoma, kad visoj Sov. Sąjungoj 1951 m. gavo "mokyti" (faktiškai — klausyti priverč. agitacijos) 57 mil. žmonių. Lietuvoj "mokslus ėjo" apie pusę mil. žmonių, komun. literatūros išleista 8-9 mil. egz. bendro tiražo, komunistinimas ir rusinimas buvo skleidžiamas 2.924 klubų — skaityklų, 320 vad. "kaimo klubų", 767 bibliotekų, 135 "kultūros namų", 30 muziejų. Lietuvoj taip pat veikia keli šimtai "lektoriūmų", kurių tarybas tvirtina partijos komitetai.

— 1951 metai Vilniaus operos palydėti tradicine Traviata, baletas davė atnaujintą "Raimondos" spektaklį, užtat Vilniaus dramos teatras gavo pastatytį perdėm komunistinę premjerą "Trečiojo kurso studen-

Ka kiti raso

KIEK STIPRUS SOVIETŲ JURŲ LAIVYNAS?

Britų laivyno šiemetiniame metraštyje "Jane's Fighting Ships" paskelbta įdomių duomenų apie Sovietų karo laivus, kurie patvirtina kiek anksčiau Eltos paskelbtus samprotavimus. Jame taip pat atskleidžiamas britų regatos "Lark" likimas. Minimoji regata, vokiečių povandeninių laivų smarkiai sužalota, šiaip taip pasiekė Murmanską, kur britų admiraliteto buvo pripažinta "nebe tinkama tolimesniai naudojimui". Tačiau dabar Sovietai ją vėl "padarė naudingą" ir ne tik negrąžina britams, bet paleido į apyvarstą kaip savo oficialų sovietinį karo laivyno vienetą.

Britų duomenimis, dabartinio naujai sukuriama sovietinio laivyno programa apima tris kovos laivus, 20 kreiserių, 120 naikintojų ir apie 1000 tolimiausios kelionės tinkamų povandeninių laivų, iš kurių 370 jau apyvartoję. Vokiečių lėktuvnešį "Graf Zepelin" Sovietai pavertė bandomuoju ir karinio apmokymo laivu toli mušantiems pabūklams. Tuo tarpu prieš Sovietų laivyną britai šiuo metu tegali pastatyti aktyvioj tarnyboj esančius 5 kovos laivus, 24 kreiserius, 95 naikintojus, 53 povandeninius laivus, 60 mininkų, 7 sunkiuosius ir 6 lengvuosius lėktuvnešius. Į šį skaičių neįeina vadinamasis "rezervinis laivynas". JAV karo laivynas apima 5000 kari-

ELTOS KRONIKA

(Atkelta iš 6 psl.)

bams, Paryžiuje įvyko svarbus Baltijos krastų diplomatų pasitarimas. Iš lietuvių pusės jame dalyvavo Dr. S. Bačkis, prof. Baltrušaitis ir V. Sidzikauskas, iš latvių: K. Berends, Latvijos ministeris Paryžiuje O. Grosvald, Latvių Pat. Grupės prie LE pirm. V. Masens ir Latvijos ministeris Londone ir jų vyriausybės spec. įgaliotinis Za ins. Pasitarime buvo apžvelgta tarpt. padėtis, ji sesijos darbai ir pasidarytos išvados, ką reiktų veikti ateityje.

— Paryžiuje įvyko svarbiausio Europos Sąjūdžio organo — Vykdomojo Biuro posėdis. Iš visų pavegų kraštų to organo posėdžiuose tegali dalyvauti tik vienas atstovas. Šį kartą pagal eigą iš baltų pusės posėdyje dalyvavo Dr. St. Bačkis. Ryšium su Europos Sąjūdžio ruošiamais metais jaunimo manifestacija Lietuvių Studentų Sekcija Prancūzijoje, užmezgusi ryšį su Sąjūdžio tarpt. sekretoriatu, yra pasirūšusi suburti visą Europoj esantį lietuvių jaunimą.

— Prie Pietų Vokietijos radiofono Stuttgarte spec. studijų rately suorganizuotose diskusijose apie tautos suverenumą iš lietuvių pusės dalyvavo, atstovaudami lietuvių nuomonei, V. Banaitis, doc. M. Brakas ir prof. Z. Ivinskis. M. Brakui pasiūlyta ateity, kaip dalyvavusiam Europos Sąjūdžio Londono konferencijoj, skaityti pranešimą apie sąjūdžio tikslus, o prof. Z. Ivinskis paprašytas skaityti apie Lietuvą tarp dviejų imper. valstybių.

— Dešimtoji Europos Tarybos sesija šaukiama Paryžiuje kovo 19 d. Pirmininkaus Švedijos užs. reik. min. Udenas. Į sesiją savo stebėtojus siųs ir lietuviai.

— Unescui globojant ir dalyvaujant Paryžiaus mažųjų "europiečių" klubui, 210 km nuo Paryžiaus, Saint-Colombo vietovėje, ateinančią vasarą bus atidarytas tarpt. vaikų miestas. Tuo būdu norima pasiekti taptautinį bendradarbiavimą be rasių ir tautybių skirtumo, taip pat pasitarnauti taikai ir savitarpio solidarumui. Mažųjų paryžiečių klubas dalyvauja ir Paryžiaus lietuvių klubui, kurie kartais klubui pademonstruoja ir mūsų taut. šokius.

nių vienetų, iš jų vieną kovos laivą, 10 lėktuvnešių, 4 lydimuosius lėktuvnešius, 9 sunkiuosius kreiserius, 4 lengvuosius, 135 naikintojus ir 72 povandeninius laivus. Amerikiečių kreiseriai "Newport News" ir "Salam" šiuo metu yra didžiausi, greičiausi ir geriausiai pasaulyje ginkluoti kreiseriai. Ir šie amerikiečių skaičiai betgi neapima aktyvioj tarnyboj esančių vadinamų "rezervinio karo laivyno" vienetų.

KAM TOS AMERIKIEČIŲ ORO BAZĖS ANGLIJOJ?

Šveicarių "Wochen-Zeitung" Trumano ir Churchillio pasitarimus pavaizdavo karikatūra kaip "anglosaksų taikos šokį" su aplinkui skraidančiais taikos karveliais prie kiekvieną minutę galinčių sprogti atominių bombų dėžės. Kai amerikiečių laikraščiai įrodinėja, jog tie "atomukai" turi tik garantuoti likusiam pasauliui taiką ir gražinti pavergtosioms tautoms laisvę, "Neue Zuercher Zeitung" (Nr. 2/52) plačiau išdėsto tų laisvę žadančių paukščių realius pagrindus — amerikiečių aviacijos bazes Anglijoj ir kitur, žiedu supančias Sovietų Sąjungą. Kaip Churchillis pažymėjo britų parlamente, tos darbo vyriausybės leistos ir kas kartas vis didėjančios bazės "bus panaudotos atominiams apsigynimui tuo atveju, jei Sovietai pulstų". Ten amerikiečių 3 oro divizija išaugo į istisą grupę, paskui atsirado dar 7 divizija, kurių centras yra South Ruislip mieste, į pietus nuo Londono. Bombonešių bazės įrengtos rytinėj Anglijoj, jie gali veikti 5.000 mylių spinduliu, kiti — iki 10.000, kai tuo tarpu nuo Londono iki Maskvos tėra 1.700 mylių. Amerikiečiai, kurių aviacijos personalo skaičių oficialiai skelbiama siekiant 20.000, drauge su britų aviacija atlieka "pavojaus skridimus" ir visa kita, kas moderniam aviacijos karui reikalinga. Tiek vieny, tiek kitų oro pajėgos aprūpintos pačiais moderniaisiais kautynių pabūklais.

Kaip kad skelbia "Ill. Woche", Eisenhowerio pareiškimu, Sovietų puoimui sulaukyti užtektų iš pradžių ir 25 divizijų, tik jos turėtų būti ginkluotos taktiniais atominiais ginklais. Tuo reikalu turėjo svarbų pasitarimą NATO. Numatytos sudaryti iš viso 43 "kautynių grupės" (divizijos), tarp jų 12 vokiečių, bus Eisenhowerio žinioj, o 1955 m. jis tikisi galėsias disponuoti jau 80-100 divizijų. Tik tada bus kaip reikiant įmanoma apginti Europą. Ir gen. Collins, JAV armijos gen. štabo šefas jau viešai paskelbė, kad JAV projektuoja išplėsti atominę artileriją. Nuolat didėjančio karinio apsiginklavimo ženklų priimtas ir amerikiečių biudžetas. Kariniams tikslams paskirti 52 milijardai dolerių. Paversti realybe tai — baisūs skaičiai, numatą toli siekiančią ir ilgai trunkančią visų išteklų mobilizaciją. Jo gąsdinami bolševikai todėl kaip tik ir reikia "už taiką" ... "Echo der Woche" Nr. 6/52 rašo, kad Stalinui dabar rūpi užmigdyti Vokietiją ir Vakarų budrumą. Faktiškai stovi karui paruoštų 200 sovietų divizijų. Smarkiai ginkluojami satelitiniai kraštai, kurių divizijų skaičius dar iki šios vasaros turi būti iš 40 padidintas iki 80 ir su laiku siekti 2 mil. vyrų.

SOVIETAI RUOŠIASI ARKTIES KARUI

Vokiečių "Welt am Sonnabend" skelbia, jog, gautosiomis iš Sverdlovsko žiniomis, Sovietai tarp Verchojansko, Beringo sąsiaurio ir Madagaso atliko didžiausius karo manevrus, pirmoj eilėj aviacija, ir atsidadė ruošiasi į Arkties karą, nors tose srityse vidutiškai temperatūra siekia —50 C laipsnių. Rytų Sibire rasti dideli urano ištekliai. Tačiau neatsilikia ir anglosaksai. Būsimiems veiksams Arktuje kanadiečiai ruošia savo karių Churchillio forte, kur prie Hudsono įlankos iš ledo pastatytas tikras įtvirtinimų miestas, amerikiečiai smarkiai tvirtina Grenlandą, o į Atlanto pakto

SPORTAS

Redaguoja V. ČEPLIAUSKAS

IŠ M.L.S.K. "VARPAS" GYVENIMO

Vasario mėn. 24 dieną pasikeitė "Varpo" valdyba. Buvusioji valdyba susidedanti iš P. A. Raulinaičio, J. Baškio, V. Madziliausko ir D. Giedraitytės sušaukė susirinkimą ir pafinravusi klubo narius apie atliktus ir neatliktus darbus atsistatydino. Kiek paaiškėjo iš valdybos pranešimų metų bėgyje klubas turėjo keturis šimtus dešimt svarų pajamų ir tris šimtus aštuoniasdešimt svarų išlaidų. Buvo surengta keli sporto klubo pasilinksminimai — alučiai, tikslai dėka tų pasilinksminimų klubas sugebėjo suvesti galus su galais ir padengti visas su sportu susijusias išlaidas kurių buvo nemaža.

Paskelbus rinkimų davinius paaiškėjo naujos valdybos sudėtis: pirm. A. Viliūnas, vice-pirm. V. Bosikis, sekr. D. Giedraitytė, izd. K. Miklius ir reikalų vedėjas S. Ginčiauskas. Į revizijos komisiją išrinkti — pl. A. Staugaitytė, p. Bimba ir P. A. Raulinaitis.

Dabartiniu metu vyksta krepšinio turnyras tarp stipriausių Melbourn'o komandų, deja dėl susidėjusių aplinkybių nepavyko turnyro praveisti numatytom dienom, bet teko atidėti. Pirmas turėtas rungtynes "Varpas" laimėjo tikrai dramatišose aplinkybėse. Rezultatai stovint 48 : 46 "Varpo" nenaudai, paskutinėse sekundėse jis tapo išlygintas 48 : 48, o po pratesimo "Varpas" laimėjo 58 : 54. Priešininkas buvo Church of England ir Metro kombinuota komanda.

Šiose rungtynėse pirmą sykį dalyvavo persikėlę gyventi į Melbourną žymus krepšininkai: iš Adelaide's A. Ignatavičius ir iš Perth'o S. Ginčiauskas.

P. A. R.

ADELAIDĖS LIELUVIŲ FUTBOLO KOMANDA

Tartum jau likimo lemta, kad Australijos lietuvių gyvenime, daug kur pirmąja Adelaidė. Pirmas lietuviškas laikraštis, pirma spaustuvė, knyga, teatras, stiprus krepšininkai vis toje saulėtoje Adelaidėje. Pagaliau turime ir pirmąją Australijos lietuvių futbolo komandą "Vytiš", kuri jau baigia pirmąsias savo treniruotes ir žaidimų sezoną pradeda balandžio mėn. Futbolo sekcijos vadovybę sudaro Edv. Taparauskas ir J. Abromas. Komandos kapitonu išrinktas A. Kitas, o žaidėjų tarpe matome jau žinomus futbolininkus: J. Šadauską, A. Sabaliauską, Merkūną, V. Pledžinską ir J. Čizauską.

Tikrai būtų džiugu, kad šis, taip su užsidegimu pradėtas darbas atkreiptų ir kitų Australijoje gyvenančių futbolininkų dėmesį. Adelaidiškiai sveikintų savo tarpe išvydę: P. Langevičių, St. Darginavičių, J. Baškį, Vl. Šneiderį, Sidabrą ir kitus.

Jei kam kiltų noras dėl sąlygų pasiteirauti, prašome rašyti futbolo sekcijos adresu:

Edv. Taparauskas, 22 Melbourne St., Nth Adelaide, S. A.

E. T.

apsaugą įtraukiamas ir Spicbergenas. Tuo būdu normalus oro kelias iš Amerikos į Europą skrendant per Arkties sritį sumažėja iki pusės, jau išmokta, kaip nugalėti šaltį, pasigaminti eskimų pavyzdžiu reikalingą maistą ir įsitaityti tinkamą aprangą, o medikai tvirtina, kad Arktis yra viena iš sveikiausių pasaulyje zonų, tik prakitavimas ten faktiškai reiškia mirtį. Gyventojų skaičius turės žymiai padidėti ne tik Grenlande, bet ir visose atšiauriausiose srityse. Čia kursis būsimosios ateities sodybos. Nepaprastai Sovietų domėjimasi Skandinavijos erdve ir jos oro gynyba parodo kad ir naujai atskleistoji šnipinėjimo afera Švedijoje, kur į bolševikų rankas buvo perduoti svarbūs dokumentai, atskleidžią švedų pasiruošimus šiaurėje.

(Elta)

LAIŠKAS REDAKCIJAI

"A. L." š. m. sausio 28 d. Nr. 2 (88) tilpo Karaliaus Mindaugo Aukštųjų Mokslų Instituto direktoriaus prof. P. V. Raulinaičio laiškas Redakcijai su pakartotinais netiksliais teigimais (žiūr. Aukšt. Moksl. Instituto direktoriaus prof. P. V. Raulinaičio metinė apyskaita "A. L. pr. m. gruodž. 24 d. Nr. 26(86) | dėl mano paskaitos K. M. Aukšt. Mok. Instituto pirmame viešame pasirodyme.

Į tuos netikslumus aš buvau atkreipęs KMAM Instituto pono direktoriaus prof. P. V. Raulinaičio dėmesį ir priminiau kaip ten ištikrųjų buvo, tikėdamas, kad ponas profesorius P. V. Raulinaitis ras reikalo tuos netikslumus viešai atitaityti, tačiau iš atsakymo (1952.III. 5 d.) aš nematau, kad p. prof. P. V. Raulinaitis būtų ketinęs tai padaryti, nes jis randa, kad toks patikslinimas būtų visuomenei neįdomus, ir būtų tai jau "pasenusi žinia".

Sutinku, kad "patikslinimai" nėra visuomenei įdomūs dalykai, bet turėdamas omeny, kad laikraštis kalba į visus lietuvius ir nelietuvius, o drauge manydamas, kad Aukštųjų Mokslų Institucijoms ne visviena, kaip yra užvardinamos paskaitininkų temos ir skelbiami paskaitų turiniai, aš skaitau reikalinga ir būtina, bent trumpai, patikslinti:

1) "Lietuviškoji architektūra Vytauto viešpatavimo laikais" aš neskaičiaiu ir net nebuvau ketinęs bet kada ją skaityti.

2) Lietuvių Bendruomenės vardu, inž. K. Mieldažio pakviestas, aš buvau ketinęs skaityti: "Vytauto kultūrinės veiklos įtaka Lietuvos architektūrai", tačiau skirtas paskaitai laikas buvo sutrukdytas Karaliaus Mindaugo Aukštųjų Mokslų Instituto pono direktoriaus prof. P. V. Raulinaičio pranešimu apie Karaliaus Mindaugo Aukštųjų Mokslų Instituto tikslus ir man teko tos paruoštos paskaitos apie "Vytauto kultūrinę veiklą" atsisakyti dėl laiko stokos.

Auditorijos prašomas, aš papasakojau apie "Svetimų kultūrų įtakas Lietuvai".

3) Apie kitus netikslumus nerašysiu, nes visa kita liečia tik muilo burbulus.

Jūs

Vytautas Žemkalnis

Melbourne, 1952. III. 7 d.

LENINAS — KARO KURSTYTOJAS...

Paryžius pastaraisiais metais pagarsėjo bylomis nekomunistų su komunistais. Neseniai vėl buvo byla ovy. Bulgarijos ministerio Dimitrovo ir kitų su žurnalistu de Žiuvenelju už šmeižtų knygoje "Internacionalo išdavikai". Kaltinimą paaiškė buvęs Kravčenko advokatas Izaras, nuoširdus antikomunistas, gi de Žiuvenelio gynėjas tas pats advokatas Viurmseris, kuris taip neišmingai atstovavo raudonuosius Kravčenko byloje. Keturtoje posėdyje įvyko įdomus nuotykiš, dėl kurio publika nuoširdžiai pasijuokė. Iškovojo advokatas Izaras paskaitė ištrauką iš kažkokios knygos, kur tvirtinama, kad pasaulyje negali sugyventi komunistai ir kapitalizmas ir paklausė Viurmserą, ar jis kartais nemana, kad šios eilutės yra parašytos "karo nusikaltėlio ir karo kurstytojo". Viurmseras rimtai patvirtino, kad tokias eilutes galys parašyti tik karo kurstytojas.

Tada Izaras atidengė knygą, parodė ją — gi Lenino raštai.

Publika pratrūko pašėlusiu juoku, o Viurmseras užpuolė Izarą, kad jis "naudojasis sofizmais".

Sunku komunistams "rasti tiesą" ten, kur demokratinė laisvė.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Nelė Mazalaitė — Mėnuo, vadinas medaus, Apysaka. Išleido Gabija 1951 m. Dail. B. Vilkutaitytė-Gedvilienė. 220 psl. Kaina 2,50 dol. Knyga gaunama: Gabija, 340 Union ave., Brooklyn 11, N. Y. USA.

PULGIS ANDRIUŠIS — NUO LATINIS AL BENDRADARBIŠ.

Mūsų skaitytojams pranešame malonia žinią, kad rašytojas-žurnalistas Pulgis Andriušis, Redakcijos paprašytas, sutiko nuolatos bendradarbiauti "Australijos Lietuvių", redaguodamas humorą skyrių. Išanga sekančiame numeryje — balandžio pirmosios proga.

AL Redakcija

ISSIBAIGĖ KNYGŲ LAIDOS

Pranešame, kad mūsų išleisti knygų —

Pulgio Andriušio — SUDIEV, KVIETKELI, ir

A. S. Puškino — DUBROVSKIS laidos išsibaigė ir daugiau Leidykla jų neturi.

Šių knygų pareikalavimas buvo kur kas didesnis, negu bet kurių kitų, todėl ir laidos taip greit išsibaigė.

AL Leidykla

SAMBURIO "ŠVIESA" SYDNEY SKYRIAUS PARENGIMAI:

— Sekmadienį, kovo 30 d. Milsons Point, Ennis Rd. 12-14 įvyks "Šventadienio popietė". Kalbės dail. J. Bistrickas tema "XX amžiaus menas". Pradžia 13 val. 30 min.

— Antrą Velykų dieną, balandžio 14, didžiojoje Paddington Town Hall salėje rengiamas vakaras-balius. Pradžia 19 val. Pelnas studijoms remti.

— Penktadienį, gegužės 23 d. Milsons Point, Ennis Rd. 12-14, įvyks Kun. Butkaus paskaita tema: "Bažnyčia ir valstybė". Po paskaitos pobūvis. Pradžia 18 val. 30 min.

MUSŲ RĖMĖJAI

Paramos "Australijos Lietuviui" atsiuntė šie tautiečiai:

- A. Abeliūnas 8/0
- J. Mozūras £1
- J. Inkratas 10/0
- C. Čekanauskas 5/0

Visiems rėmėjams ačiū!

AL Leidykla

"KARIO" SKAITYTOJAMS

Pranešame, kad negavome leidimo "Kari" toliau įgabenti. Yra vienišė išėitis — "Kari" prenumeruoti. Metinė prenumerata yra £1/16/-. Individualiai "Kari" gauti jokių suvaržymų nėra.

Prenumeruotis galima per AL Leidyklą.

AL Leidykla

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

65 Angas St., Australia Hall (Adelaide)

Darbas atliekamas europietišku stilium. Atsilankykite — įsitikinsite!

PROGA!

Pigiai parduodamas geras statybinis sklypas Breyville North, Ferry ave. (Glenelgo tramvajaus Plympton Park sustojimas). Teirautis: 2 Cricksdale St., Cheltenham (SA)

DĖMESIO!

Parduodamas sklypas Woodville North, 157,9 X 56 pėd. Kampas Adelaide-Annette St. Įvestas vanduo ir gasas. Kaina £240. Kreiptis: Carrington St. 255. V. Krasauskas.

Visuose reikaluose Jums padeda

JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBÀ

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building
160 Castlereach Street
Sydney Tel.: M4878

Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney. Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

A+A

Ats. Pulk.

VACLOVUI JONAVIČIUI

mirus, jo žmonai ir dūkrai gilia užuojautą reiškia

Artimieji

A+A

Atsargos Pulkininkui

VACLOVUI JONAVIČIUI

mirus, jo žmonai P-niai N. Jonavičienei ir dūkrai liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia Vitkunų šeima

P a i e š k o m i:

Ona ir Stasys D U N D A I, išvykusieji iš Stadės stovyklos (anglų zonos), Vokietijoje;

Zigmas P A Š K Ė V I Č I U S, iš Buxtehudės stovyklos, anglų zon. Česė KARALIUTĖ ir Roma MAKAUSKAITĖ, išvykusios iš Euteno stovyklos, anglų z., Vokietijos. Rašyti: V. Stanulis, Camp A, Englewood, B. C., Canada.

P R A N E Š I M A S

Smulkias informacijas amatų mokyklų, gimnazijų, pradžios mokyklų ir universiteto studijų reikalų galima gauti pas bibliotekos vedėją sekmadieniais, tuoj po pamaldų ligi 2 val., Camperdown'e.

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

Pigiai ir tvirtai patys pastatyte sau namą, kai

STATYBOS BIURAS

parūpins Jums brėžinius, specifikacijas, medžiagoms leidimus, statybai pinigus, statybinę medžiagą ir nurodys teisingą statybos eigą. Kreiptis: 271 Melbourne St., North Adelaide... Tel. M9847

Visada pasiruošę sąžiningai patarnauti

TAXI — SUNKVEŽIMIAI

(Taxi-trucks)

Kviesti tel. FA 1805 (visą parą)

NAMUS

AR ŽEMĖS SKLYPÀ geriausia pirkti tarpininkaujant

WESTERN & COCKS

Nekilnojamųjų turtų pardavimo agentams. Sąžiningas patarnavimas. Sutvarkomi visi pirkimo ir paskolos gavimo dokumentai.

Adresas:

Savings Bank Buildings (8-tas aukštas)

Kings William St. Adelaide Tel. C 3942, priv. X4461 ir LF 3350

KELIAIS SAKINIAIS

— Sovietų Rusija įteikė JAV-bėms, Anglijai ir Prancūzijai savo pasiūlymus, kaip turėtų būti sutvarkyta Vokietija. Vokietija turi būti suvienyta (žinoma, Vakarų prijungiant prie Rytų...), neturi būti leista ginkluotis, neturi teisės dalyvauti koalicijoje prieš Sov. Rusiją, jos teritorija turi būti pripažinta tokia, kaip Podsdame nutarta, t. y. Prūsija tenka Rusijai...

— Belgijoje turėjo būti išleisti nauji pašto ženklai su karaliaus Boudouin atvaizdu. Tačiau išleidimas turėjo būti atidėtas, nes komisija nesutarė, ar karalius turi būti su akiniais ar be jų.

— Tarptautiniam Bankui nepavyko susitarti su Persijos vyriausybe dėl naftos šaltinių eksploatacijos finansavimo. Persai reikalavo, kad visi specialistai būtų amerikiečiai, bet nė vieno anglo, tuo tarpu gi šiuo metu nėra galima jų reikalavimus patenkinti, nes tik anglų specialistų galima gauti.

— Australijoje paskelbta 75 mil. svarų valstybinė įkaito paskola. Mokama 3,75% palūkanų.

— Cigarečių importas, Australijoje per ateinančius 12 mėnesių sumažinamas nuo 5 milijardų iki 700 milijonų. Numatoma, kad netrukus rūkalai turės būti normuojami.

— Ryšy su drastiškais priemonėmis sumažinti importą Australijos min. pirmininkas pareiškė, jog bus siekiama pritraukti svetimą kapitalą investuoti Australijoje (suprantama JAV-bių kapitalą), o taip pat padidinti pirminę produkciją, ypač žemės ūkio gaminių.

— Rinkimų rezultatai į Konstitucinę Asamblėją Vakarų Vokietijoje, įvykę kovo 9 dieną rodo, kad vokiečių visuomenė palaiko Vokietijos atsiginklavimo programą. Vyriausybės šalininkai iš 121 atstovo gavo 73 vietas, gi socialdemokratai, kurie yra prieš Vokietijos dalyvavimą Atlanto Pakto Tautų bloke, gavo tik 38 vietas. Komunistai prieš 3 metus surinkę 6,4% balsų, dabar gavo tik 4,35%.

— Australijos geležies pramonės unija (viena iš didžiausių ir reikšmingiausių) nusikratė komunistų vadovybę įvedus slaptus balsavimus. Darbo partijos kandidatai gavo du trečdalius balsų.

— JAV-bių armijos gen. štabo viršininkas (gen. J. L. Collins) pareiškė, kad Amerikos armija pasiekė tokį organizacinį lygį, kuris ir patį pesimistiškiausią planuotoją nustebintų.

— Japonijos vyriausybė nutarė neduoti savo piliečiams leidimų vykti į Sovietų Rusiją.

— Anglijos vid. reikalų ministris pareiškė, kad svetimšaliams nebus duota leidimai atvykti į "Jaunimo Taikos festivalį", įvyksiantį gegužės mėnesį, nes tas festivalis inspiruotas komunistų.

— Cukraus kaina Australijoje vėl pakeliama pusantro penso.

— JAV-bių Atstovų Rūmai nubalsavo pasiūsti į Europą specialią komisiją, kuri ištirtų Katyno žudynių kaltininkus. Katyne, netoli prie Smolensko, buvo nužudyta 10.000 lenkų karininkų. Bolševikai ir naciai kaltina vieni kitus. Komisijos tyrinėjimo rezultatai, be abejonės, bus įdomūs.

— Pertho sustreikavus laivų krovėjams 15 laivų stovi nekraunami.

Sydneyje 437 laivų krovėjai sustreikavo dėl to, kad policija pašalino šokėjas, kurios šoko uosto ribose gatvėje. Šokėjos turėjo ryšį su vykstančiu komunistų "Taikos karnivalu" matomai, šoko "taikos šokį."

— Vokiečių vyriausybės organizuojamo Baltų instituto nariais iš lietuvių pusės numatyti prof. A. Maceina ir prof. Z. Ivinskis, iš Latvių prof. Edv. Šturms ir jo žmona kalbininkė. Estų organizacijos savo kandidatų galutinai dar nepristatė. Institutas turėtų pradėti veikti dar šį pavasarį.

ISSIVERŽĖ ŠALTINIS

Queenslande, 8 mylios nuo Romos miestelio, sename grėzime ieškant naftos, staiga su triukšmu išsiveržė vandens ir degamųjų dujų fontanas. Vanduo pakyla iki 37 metrų. Bijomasi, kad dujos gali užsidegti ir sprogti. Policija saugo dieną naktį, kad niekas neprieitų.

Naftos ieškančios bendrovės specialistai įvykį ištyrė, nes degamosios dujos gali būti pažymys, kad toje vietoje yra naftos. Tačiau nė vienas bendrovės narys nepaskelbė tyrinėjimo rezultatų.

Netoli tos vietos yra daromi nauji grėžimai, nes yra davinių, kad gilumoje gali būti naftos.

Ponią ir Poną

ESKERTUS,

susilaukus sūnaus, sveikina ir linki daug laimės,

J. ir V. Žitkevičiai

PARDUODAMAS SKLYPAS

su vaismedžiais Woodlands Parke, 53 X 131 pėdų ploto. Kaina £250. Teirautis AL Redakcijoje.

P A D Ė K A

ALB Krašto Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems atsiuntusiems sveikinimus jos ar jos pirmininko vardu Šv. Kalėdų. Naujų Metų ir Vasario 16-sios proga.

ALB Krašto Valdyba

P A D Ė K A

ALB Krašto Valdyba nuoširdžiai dėkoja dail. H. Šalkauskui už įdėtą darbą, pašvęstą laiką ir rūpestį pagaminant tautinio. solidarumo mokesčio ženklelių projektus.

ALB Krašto Valdyba

P A D Ė K A

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba visų skaitytojų vardu reiškia nuoširdžią padėką p. V. Kaspūčiui, už paaukotas Centrinei Bibliotekai tryliką knygų.

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

P A D Ė K A

Lietuvių Moterų Sekcija prie A. L. B. Adelaidės Skyriaus Valdybos nuoširdžiai dėkoja p. A. Černiui už atsiųstą pasveikinimą bei linkėjimus jos įsisteigimo proga ir už pirmą piniginę paramą (£1) bei pažadą remti ir ateity. Ačiū!

AUSTRALIJOS LIETUVIS

redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Redaktorius Jurgis Glušauskas LEIDĖJAS — Australijos Lietuvis Leidykla.

RAŠTUS Redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus.

PRENUMERATA: m e t a m s. £2.10.0; pusei metų — I pusmečiui £1.11.0, II-ram pusm. £1.6.0; metų ketvirčiui — I ketv. 19/0, II-IV ketvirčiams po 14/0 (I pusmečio ir I ketv. prenumeratą įskaityta kalendoriaus vertė — 5/0). Užsienin kaina: metams £2.5.0, pusei metų £1.6.0. Atskiras numeris 1/9.

SKELBIMAI: 2/0 už kvadratinį colį, neprekybiniai po 2 pensus už žodį. Už skelbimų turinį Redakcija neatsako.

Adresas:

AUSTRALIJOS LIETUVIS

35, Cator St., Hindmarsh, ADELAIDE, S. A.

The Australian-Lithuanian the Lithuanian fortnightly. Authored by Jurgis Glušauskas, 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Printed by Australijos Lietuvis. Publ. Co., 35 Cator St., Hindmarsh.